

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΡΗΤΗ»

Ηράκλειο, Μάρτιος 2023

**Χαρτογράφηση και εκτίμηση αναγκών σε υποδομές
παιδικής φροντίδας στην Περιφέρεια Κρήτης**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Συνολικά στην περιφέρεια Κρήτης λειτουργούν 192 Βρεφικοί, Βρεφονηπιακοί και Παιδικοί σταθμοί, (δημόσιοι και ιδιωτικοί) με το μεγαλύτερο ποσοστό (59,4%) να είναι δημόσιοι.

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση Δομών Παιδικής Φροντίδας βρίσκεται στα μεγάλα αστικά κέντρα και κυρίως αυτά των Ηρακλείου και Χανίων, ενώ σε κάποιες ορεινές και αγροτικές περιοχές παρατηρείται απουσία δομών παιδικής φροντίδας.

Οι ανάγκες που καλύπτουν οι δημόσιες δομές δεν καλύπτονται από την υφιστάμενη κατάσταση: Ο πληθυσμός κάτω των 4^{ων} ετών στην Περιφέρεια Κρήτης αριθμεί περισσότερα από 27.000 βρέφη και νήπια. Οι δημόσιες Δομές Παιδικής Φροντίδας στην Περιφέρεια Κρήτης εξυπηρετούν 5.102 ωφελούμενους, ενώ οι αιτήσεις στις δομές αυτές ανέρχονται στις 9.289 για το 2021.

Σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης διαπιστώνεται μια εξαιρετικά μεγάλη υστέρηση σε υποδομές φροντίδας βρεφών. Οι αιτήσεις των βρεφών στην περιφέρεια Κρήτης καλύπτονται σε ποσοστό 31,61% και των νηπίων σε ποσοστό 70,06%. Η μεγαλύτερη υστέρηση σε κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού παρατηρείται στις μητροπολιτικές περιοχές Ηρακλείου και Χανίων και ακολουθεί η Σητεία και το Ρέθυμνο.

Στις υφιστάμενες δομές αναφέρεται έλλειψη προσωπικού ειδικά σε βρεφονηπιοκόμους, ενώ όσον αφορά στα κτήρια που στεγάζονται, δύο στους τρεις παιδικούς συμμορφώνονται με το ΠΔ99/2017, οι μισοί περίπου δεν διαθέτουν προσβασιμότητα ΑΜΕΑ, ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό έχει στατικά προβλήματα.

Τέλος όσον αφορά στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των κτηρίων στην μεγάλη τους πλειοψηφία (περίπου τα δύο τρίτα των δομών σε επίπεδο Κρήτης) ανήκουν στους δήμους, ενώ οι υπόλοιπες δομές καλύπτονται με χρησιδάνειο – παραχώρηση ή μίσθωση ιδιωτικών κτηρίων.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στόχος της έρευνας είναι η αποτύπωση της παρούσας κατάστασης, η χαρτογράφηση των αναγκών, όλων των Δομών Παιδικής Φροντίδας στο σύνολο της Περιφέρειας Κρήτης. Μέσω της χαρτογράφησης αναδεικνύονται τα προβλήματα, οι ανάγκες και οι ελλείψεις των υποδομών Παιδικής Φροντίδας. Τα προβλήματα και οι ελλείψεις που αναδεικνύονται θα οδηγήσουν σε διατύπωση κριτηρίων για τη χρηματοδότηση των υποδομών των Δομών Παιδικής Φροντίδας από την ΕΥΔ του προγράμματος «Κρήτη» κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τα δεδομένα που παρουσιάζονται στην μελέτη προέρχονται από διαφορετικές πηγές. Το μεγαλύτερο μέρος τους προέχεται από πρωτογενή έρευνα της ΕΥΔ του Προγράμματος «Κρήτη», με την χρήση ερωτηματολογίων τα οποία αποστάλθηκαν και συμπληρώθηκαν από όλους τους δήμους της Κρήτης. Τα δημογραφικά δεδομένα έχουν αντληθεί από την EUROSTAT, τα στοιχεία σχετικά με τους δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος έχουν αντληθεί από την «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης» (Η.ΔΙ.Κ.Α.), ενώ τα χαρτογραφικά δεδομένα για την απεικόνιση του Συνολικού Δείκτη Αποστέρησης έχουν αντληθεί από την έρευνα¹ του παρατηρητηρίου με τίτλο: «*Εντοπισμός & Ανάλυση Θυλάκων Τοπικής Αποστέρησης & Φτώχειας στην Κρήτη - Χωρικοί θύλακες αποστέρησης στην Κρήτη (εργαλεία - χαρτογράφηση)*». Η επεξεργασία των δεδομένων έγιναν από τα μέλη του παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης και την ΕΥΔ του Προγράμματος «Κρήτη».

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Συνολικά στην περιφέρεια Κρήτης λειτουργούν 192 Βρεφικοί, Βρεφονηπιακοί και Παιδικοί σταθμοί. Η κατανομή τους ανάμεσα στις Περιφερειακές Ενότητες φαίνεται να ακολουθεί την κατανομή του πληθυσμού, αφού οι περισσότερες δομές απαντώνται στην ΠΕ Ηρακλείου και οι λιγότερες στην ΠΕ Λασιθίου. Σε σχέση με τον φορέα λειτουργία τους, στην μεγάλη τους πλειοψηφία (περίπου 59,4%) οι δομές αυτές είναι δημόσιες και παρέχονται από τους Δήμους.

---

¹ Ολόκληρη η έρευνα είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Παρατηρητηρίου: <https://socialobservatory.crete.gov.gr/gallery/Researches/D%2010-1.pdf>

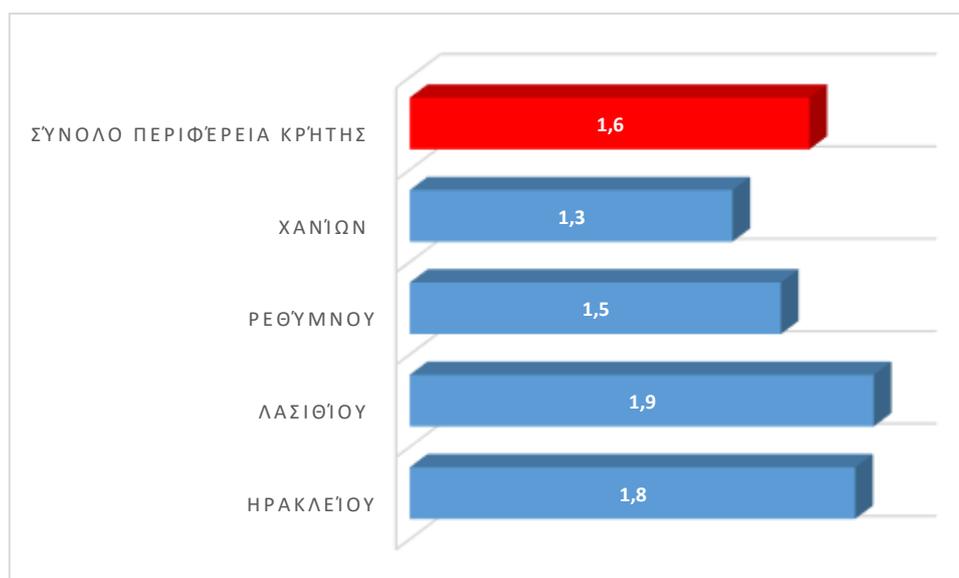
Πίνακας 1 Αποτύπωση Δομών Παιδικής Φροντίδας ανά είδος και Περιφερειακή Ενότητα

ΒΡΕΦΙΚΟΙ -ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ			
Περιφερειακή Ενότητα	Δημόσιοι	Ιδιωτικοί	Σύνολο
Ηρακλείου	51	35	86
Λασιθίου	15	8	23
Ρεθύμνου	18	12	30
Χανίων	30	23	53
Σύνολο Περιφέρεια Κρήτης	114	78	192

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης - Χαρτογράφηση κοινωνικών υπηρεσιών (2021)², Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη»

Όπως φαίνεται από τα δεδομένα του Γραφήματος 1, σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης για κάθε 1,6 δημόσιες δομές παιδικής φροντίδας λειτουργεί 1 ιδιωτική. Η αναλογία αυτή αυξάνεται αρκετά στην ΠΕ Λασιθίου (1,9:1) ενώ μειώνεται στην ΠΕ Χανίων (1,3:1).

Γράφημα 1 Αναλογία Δημόσιων - Ιδιωτικών δομών Παιδικής Φροντίδας

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης - Χαρτογράφηση κοινωνικών υπηρεσιών (2021)

² <https://socialobservatory.crete.gov.gr/index.php?com=booklet>

Αναφορικά με την λειτουργία των δομών στους Δήμους της Περιφέρειας Κρήτης, φαίνεται που και εδώ ακολουθείται η αρχή της αναλογικότητας προς τον πληθυσμό, δηλαδή περισσότεροι σταθμοί συναντώνται στους μεγάλους πληθυσμιακά δήμους. Επιπρόσθετα, φαίνεται ότι στους δήμους που προέκυψαν μετά την μεταρρύθμιση του Καλλικράτη, δομές παιδικής φροντίδας λειτουργούν σε πάνω από μια περιοχή για να καλύψουν τις ανάγκες των διαφορετικών δημοτικών ενοτήτων. Τέλος, εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι στους Δήμους Σφακίων και Αμαρίου δεν υπάρχει καμία δομή παιδικής φροντίδας είτε δημόσια είτε ιδιωτική.

Πίνακας 2 Αποτύπωση Δομών Παιδικής Φροντίδας ανά είδος και Δήμο

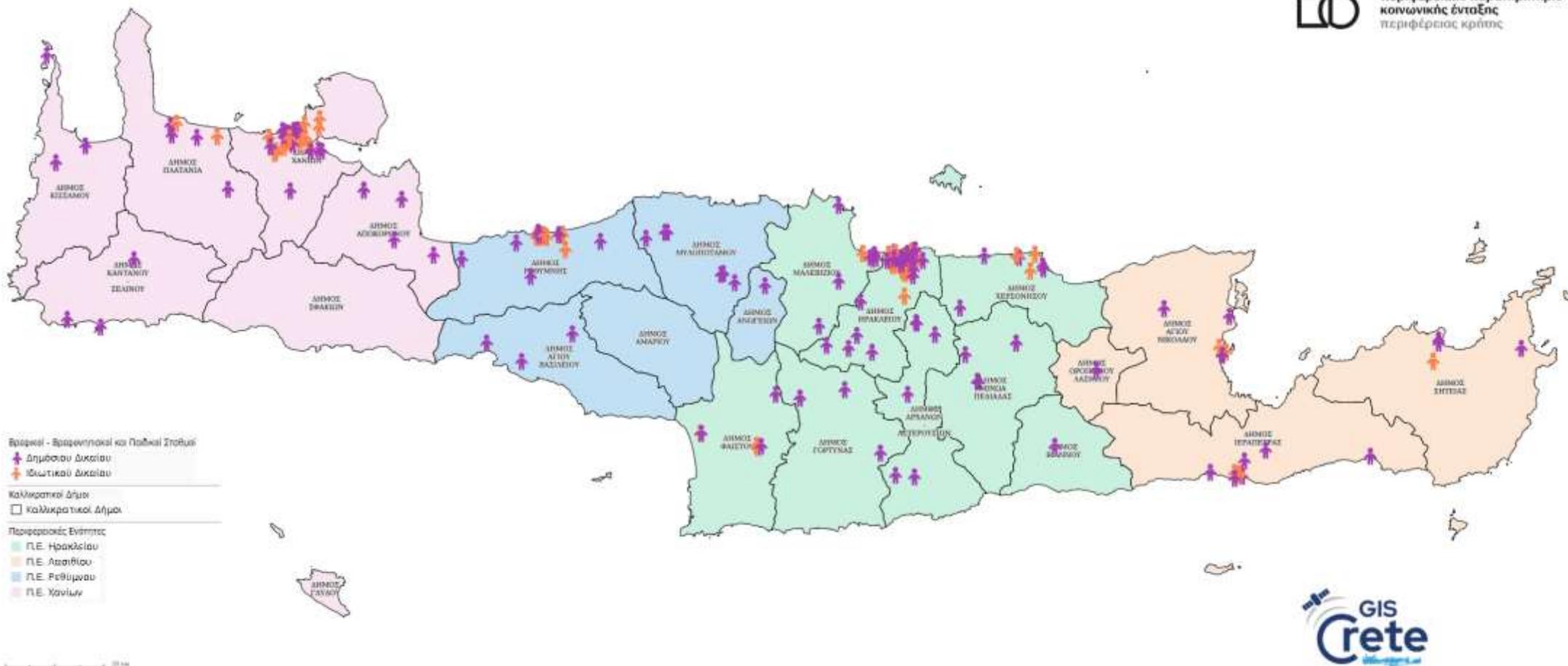
ΒΡΕΦΙΚΟΙ - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ			
ΔΗΜΟΣ	Δημόσιοι	Ιδιωτικοί	Σύνολο
Αρχανών - Αστερουσίων	7		7
Βιάννου	1		1
Γόρτυνας	4		4
Ηρακλείου	21	24	45
Μαλεβιζίου	6	4	10
Μινώα Πεδιάδας	4		4
Φαιστού	3	4	7
Χερσονήσου	5	3	8
Σύνολο ΠΕ Ηρακλείου	51	35	86
Αγ. Νικολάου	4	3	7
Ιεράπετρας	7	4	11
Οροπέδιο Λασιθίου	1		1
Σητείας	3	1	4
Σύνολο ΠΕ Λασιθίου	15	8	23
Αγ. Βασιλείου	3		3
Αμαρίου			0
Ανωγείων	1		1
Μυλοποτάμου	6		6
Ρεθύμνης	8	12	20
Σύνολο ΠΕ Ρεθύμνου	18	12	30
Αποκορώνου	5		5
Καντάνου και Σελίνου	3		3
Κισάμου	3		3
Πλατανιά	4	2	6
Σφακίων			0
Χανίων	15	21	36
Σύνολο ΠΕ Χανίων	30	23	53
Σύνολο Περιφέρεια Κρήτης	114	78	192

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης - Χαρτογράφηση κοινωνικών υπηρεσιών (2021), Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη»

Σύμφωνα με τον Χάρτη 1 δομές παιδικής φροντίδας υπάρχουν σε όλους του δήμους της Κρήτης με εξαίρεση τους δήμους Σφακίων και Αμαρίου. Το γεγονός αυτό δημιουργεί

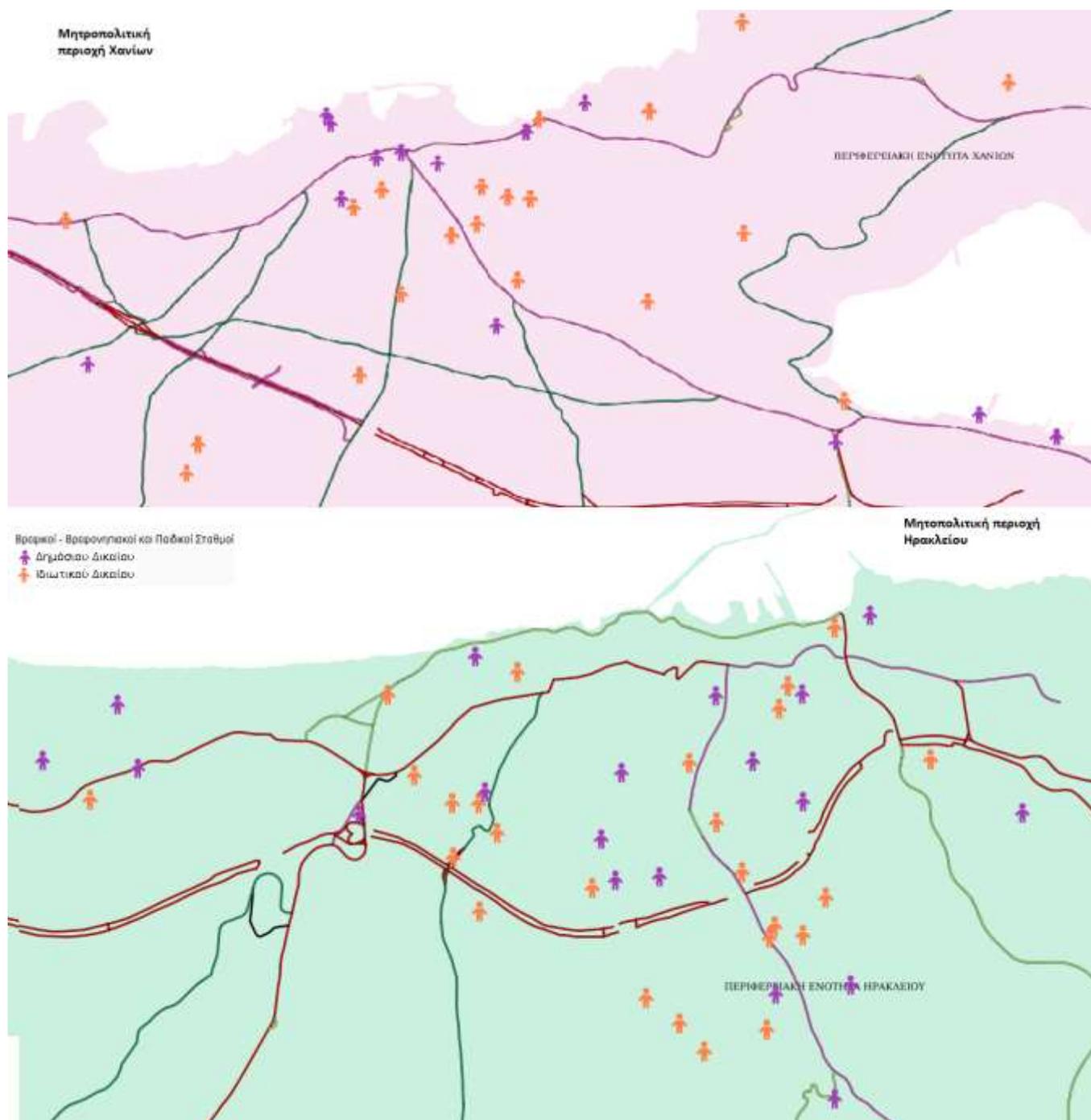
προβληματισμό καθώς είτε δεσμεύει μέλη της οικογένειας (συνήθως γυναίκες, είτε μαμάδες είτε γιαγιάδες) στην φρονίδα των παιδιών εξαιρώντας τα από την παραγωγική διαδικασία, είτε αναγκάζει τους γονείς να καταφύγουν σε παιδικούς σταθμούς όμορων δήμων το οποίο απαιτεί οδήγηση αρκετών χιλιομέτρων σε ορεινό δίκτυο, με όλους τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται.

Χάρτης 1 Απεικόνιση Δημόσιων και Ιδιωτικών δομών παιδικής φροντίδας στην περιφέρεια Κρήτης

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης - Χαρτογράφηση κοινωνικών υπηρεσιών (2021)

Χάρτης 1 Απεικόνιση Δημόσιων και Ιδιωτικών δομών παιδικής φροντίδας στις Μητροπολιτικές περιοχές Χανίων και Ηρακλείου

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης - Χαρτογράφηση κοινωνικών υπηρεσιών (2021)

Σε σχέση με τον αριθμό παιδιών που εξυπηρετούνται από τις δημόσιες δομές παιδικής φροντίδας αυτός ανέρχεται για το έτος 2021 σε περισσότερα από 5.000 βρέφη και νήπια ενώ για την τετραετία 2018-2021 ο μέσος όρος φιλοξενούμενων ανέρχεται περίπου στις 4.300 νήπια και βρέφη ανα έτος. Μοναδική εξαίρεση ήταν το έτος 2020 όπου τελικά εγγράφηκαν 3.847 παιδιά με την μείωση αυτή να αποδίδεται στην πανδημία COVID-19. Ένα

σημαντικό ζήτημα το οποίο θα πρέπει να εξεταστεί και τελικά να αντιμετωπιστεί να είναι ο μικρός αριθμός θέσεων για βρέφη που προσφέρονται από τις δομές περίπου το ένα πέμπτο (1/5) του συνολικού αριθμού των εξυπηρετούμενων παιδιών οι οποίες είναι ελάχιστες και δεν ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες του πληθυσμού. Τέλος, ένα σημαντικό ζήτημα αποτελεί η ηλικία των 18 μηνών την οποία θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει τα βρέφη που γίνονται δεκτά στους βρεφικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς καθώς δημιουργεί ένα κενό μεταξύ της προβλεπόμενης από τον νόμο άδειας μητρότητας και ανατροφής (6 μήνες συνολικά) και την προβλεπόμενη ηλικία εισαγωγής στις δομές βρεφικής φροντίδας.

Πίνακας 3 Αριθμός Ωφελούμενων Δημόσιων Δομών Παιδικής Φροντίδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΒΡΕΦΙΚΟΙ -ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ				
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΗΜΟΙ				
ΠΕ	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2018	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2019	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2020	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2021
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	1.742	1.895	1.583	2.221
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	797	805	757	730
ΡΕΘΥΜΝΟ	666	656	523	869
ΧΑΝΙΑ	1.028	1.066	984	1.182
Γενικό Άθροισμα	4.233	4.422	3.847	5.002

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Χαρτογράφηση αναγκών Δήμων Κρήτης (2021)

Πίνακας 4 Αριθμός Ωφελούμενων Δημόσιων Δομών Παιδικής Φροντίδας ανά Δήμο

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΒΡΕΦΙΚΟΙ -ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ				
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΗΜΟΙ				
ΔΗΜΟΣ	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2018	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2019	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2020	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2021
ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	86	92	85	89
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	285	281	282	287
ΑΝΩΓΕΙΩΝ	32	30	25	31
ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	109	109	108	131
ΑΡΧΑΝΩΝ – ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	264	240	272	246
ΒΙΑΝΝΟΥ	27	24	20	25
ΓΟΡΤΥΝΑΣ	43	53	43	68
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	508	662	447	1221
ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	372	378	340	388
ΚΑΝΤΑΝΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ	45	58	62	64
ΚΙΣΣΑΜΟΥ	110	109	108	129
ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	541	537	447	282
ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΟΣ	53	65	65	113
ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	132	141	142	188
ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ	24	24	20	22
ΠΛΑΤΑΝΙΑ	108	107	116	164
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	416	393	271	461
ΣΗΤΕΙΑΣ	116	122	115	133

ΦΑΙΣΤΟΥ	78	80	77	76
ΧΑΝΙΩΝ	656	683	590	694
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	228	234	212	190
Γενικό Άθροισμα	4.233	4.422	3.847	5.002

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Χαρτογράφηση αναγκών Δήμων Κρήτης (2021)

Οι Πίνακες 5 και 6 παρουσιάζουν την εξέλιξη του αριθμού των αιτήσεων για εγγραφή στις δημόσιες δομές βρεφικής και νηπιακής φροντίδας σε επίπεδο περιφερειακών ενοτήτων και δήμων. Γενικά αυτό που παρατηρείται είναι μια αύξηση της ζήτησης για αυτή την δημόσια παροχή γεγονός που υποδεικνύει την αύξηση της ανάγκης από πλευράς πολιτών για μια παροχή που προσφέρεται από το κράτος δωρεάν ή σε πολύ χαμηλό κόστος και ανακουφίζει τον οικογενειακό προϋπολογισμό. Επίσης, ένα σημαντικό συμπέρασμα που βγαίνει από τους πίνακες είναι ότι η ζήτηση για εγγραφή στις δημόσιες δομές παιδικής φροντίδας είναι διπλάσια από την προσφορά καθώς ο αριθμός αιτήσεων είναι τουλάχιστον διπλάσιος από τον αριθμό των ωφελούμενων. Το πρόβλημα είναι εντονότερο στις αστικές περιοχές, ενώ κορυφώνεται στους Δήμους Χανίων και Ηρακλείου με την αναλογία θέσεων αιτήσεων να διαμορφώνεται περίπου στο 1:3.

Πίνακας 5 Αριθμός αιτήσεων Δημόσιων Δομών Παιδικής Φροντίδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΒΡΕΦΙΚΟΙ -ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ				
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΗΜΟΙ				
ΠΕ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ 2018	ΑΙΤΗΣΕΙΣ 2019	ΑΙΤΗΣΕΙΣ 2020	ΑΙΤΗΣΕΙΣ 2021
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	4.539	6.539	5.515	4.984
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	390	514	522	935
ΡΕΘΥΜΝΟ	1.114	941	856	1.024
ΧΑΝΙΑ	1.371	1.312	1.243	2.346
Γενικό Άθροισμα	7.414	9.306	8.136	9.289

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Χαρτογράφηση αναγκών Δήμων Κρήτης (2021)

Πίνακας 6 Αριθμός Αιτήσεων Δημόσιων Δομών Παιδικής Φροντίδας ανά Δήμο

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΒΡΕΦΙΚΟΙ -ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ				
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΗΜΟΙ				
ΔΗΜΟΣ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ 2018	ΑΙΤΗΣΕΙΣ 2019	ΑΙΤΗΣΕΙΣ 2020	ΑΙΤΗΣΕΙΣ 2021
ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	91	98	105	107
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	227	336	366	318
ΑΝΩΓΕΙΩΝ	32	30	25	31
ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	116	118	126	171
ΑΡΧΑΝΩΝ - ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	244	250	249	295
ΒΙΑΝΝΟΥ	27	24	25	25
ΓΟΡΤΥΝΑΣ	0	36	44	97

ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	3886	5810	4813	3351
ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	0	0	0	431
ΚΑΝΤΑΝΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ	0	0	0	70
ΚΙΣΣΑΜΟΥ	116	108	123	129
ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	0	0	0	624
ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΟΣ	76	105	95	132
ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	188	185	200	233
ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ	24	24	20	22
ΠΛΑΤΑΝΙΑ	47	59	56	164
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	803	628	526	653
ΣΗΤΕΙΑΣ	139	154	136	164
ΦΑΙΣΤΟΥ	78	80	77	97
ΧΑΝΙΩΝ	1092	1027	938	1801
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	228	234	212	363
Γενικό Άθροισμα	7.414	9.306	8.136	9.289

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Χαρτογράφηση αναγκών Δήμων Κρήτης (2021)

Σε σχέση με την εξέλιξη του πληθυσμού κάτω των 4^{ων} ετών στην Περιφέρεια Κρήτης τα στοιχεία του Πίνακα 7 δείχνουν ότι κατά την τελευταία 5ετία (2017-2021) φαίνεται να υπάρχει μια ελαφριά μείωση (περίπου 2%) αλλά σε κάθε περίπτωση αριθμεί περισσότερα από 27.000 βρέφη και νήπια.

Πίνακας 7 Εξέλιξη Πληθυσμού κάτω των 4ων ετών σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 4 ΕΤΩΝ					
ΗΛΙΚΙΑ	2017	2018	2019	2020	2021
>1	6.631	6.285	6.288	6.315	6.220
1	6.420	6.684	6.347	6.348	6.346
2	6.424	6.473	6.734	6.404	6.375
3	6.424	6.467	6.508	6.784	6.425
ΣΥΝΟΛΟ	27.916	27.927	27.896	27.871	27.387
ΜΕΤΑΒΟΛΗ		0,04%	-0,11%	-0,09%	-1,74%

ΠΗΓΗ: EUROSTAT³ (2022)

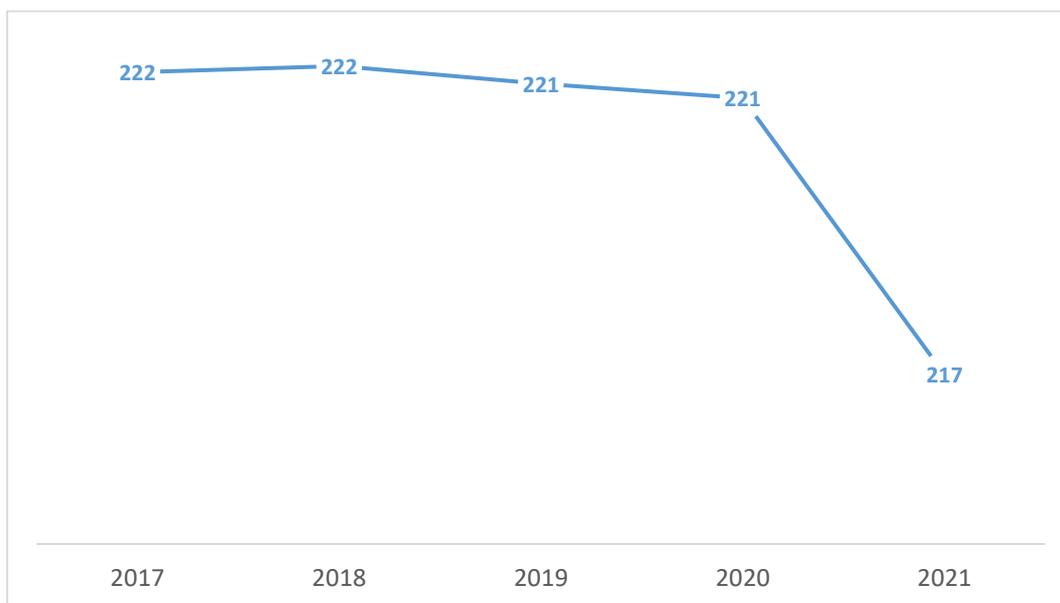
Τα Γραφήματα 2 και 3 παρουσιάζουν την αναλογία παιδιών ανά δομή και ανά δημόσια δομή αντίστοιχα. Σε γενικές γραμμές παρατηρείται μια μικρή πτώση (3-4 παιδιά ανά δομή) η οποία είναι αμελητέα καθώς η γενική αναλογία είναι πολύ μεγάλη και σε καμία περίπτωση δεν

3

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/DEMO_R_D2JAN_custom_3000742/default/table?lang=en

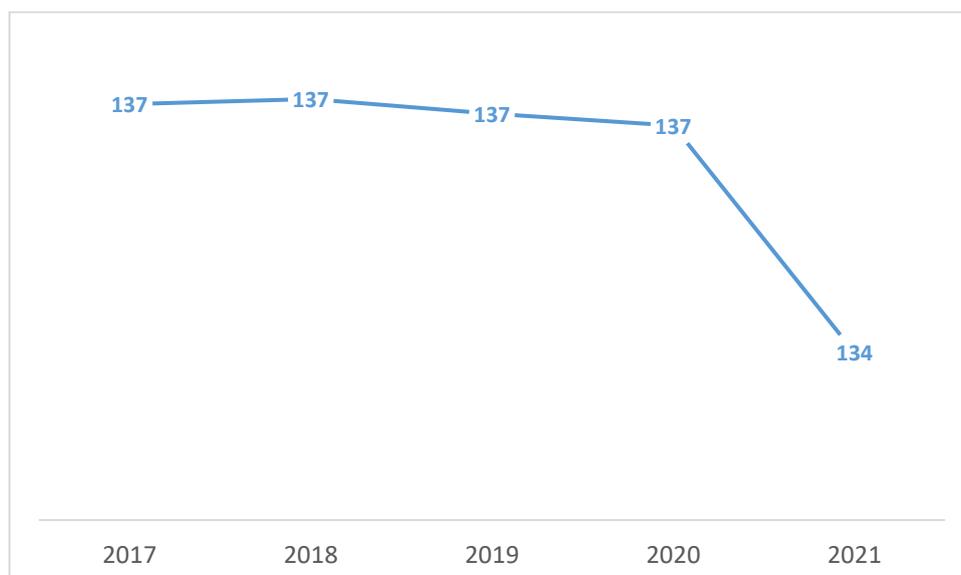
ανταποκρίνεται στην δυναμικότητα των δομών. Παρόλο που η ιδιωτική πρωτοβουλία (Γράφημα 3) φαίνεται να καλύπτει ένα μέρος της ανάγκης αυτό δεν είναι αρκετό καθώς η αναλογία παιδιών – δομών εξακολουθεί να είναι υψηλή. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα πολλά παιδιά να μένουν εκτός βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών επιφορτίζοντας είτε κάποιο μέλος του νοικοκυριού είτε συγγενικό πρόσωπο (Γιαγιά, Παππούς, Θείες κλπ) με την φροντίδα των παιδιών είτε αναγκάζουν τις οικογένειες να αναζητήσουν βοήθεια επι πληρωμής (Νταντά). Όπως έχει ήδη αναφερθεί το πρόβλημα είναι εντονότερο στις αστικές περιοχές και ειδικότερα στην μητροπολιτική περιοχή του Δήμου Ηρακλείου και των Χανίων.

Γράφημα 2 Αναλογία Πληθυσμού κάτω των 4^{ων} ετών ανά Δημόσια Δομή

ΠΗΓΗ: EUROSTAT (2022) και Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης - Χαρτογράφηση κοινωνικών υπηρεσιών (2021)

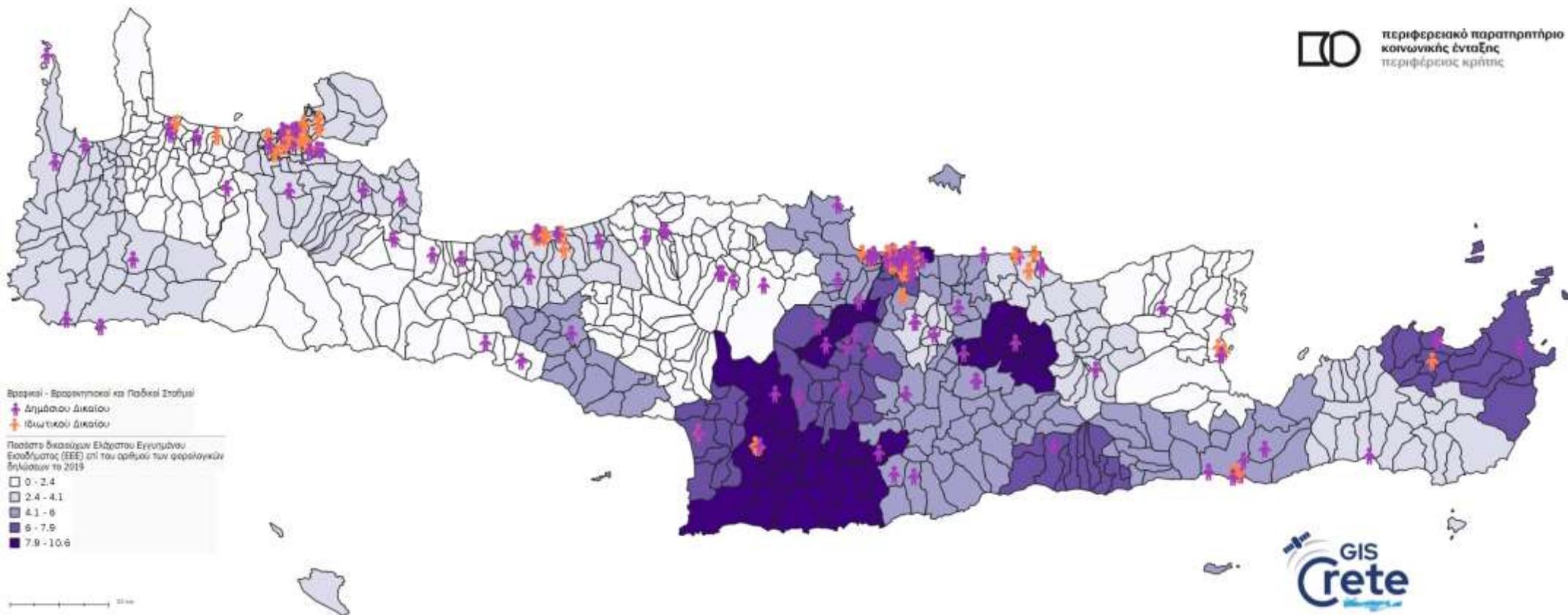
Γράφημα 3 Αναλογία Πληθυσμού κάτω των 4^{ων} ετών ανά Δομή

ΠΗΓΗ: EUROSTAT (2022) και Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης-Χαρτογράφηση κοινωνικών υπηρεσιών (2021)

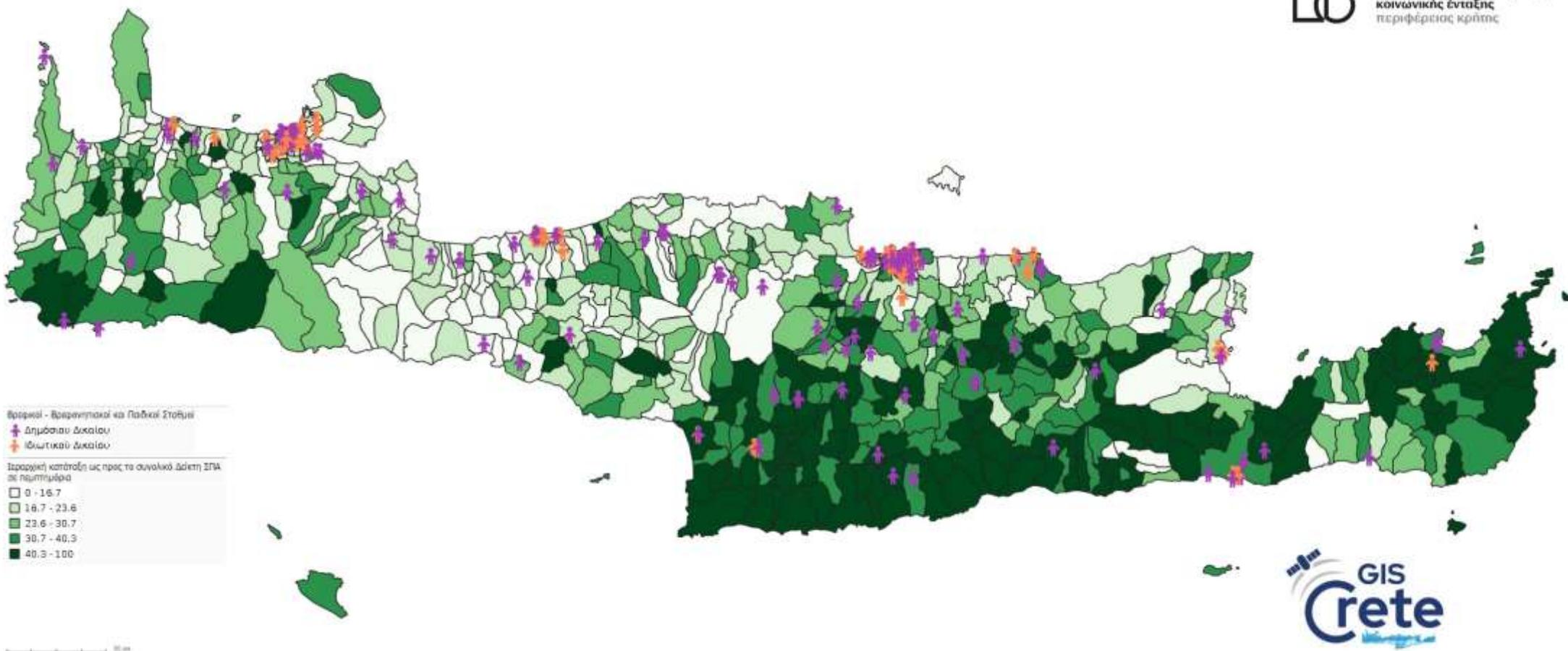
Από την μελέτη των Χαρτών 2 και 3 προκύπτει ότι οι ιδιωτικές δομές φροντίδας παιδιών συγκεντρώνονται στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας Κρήτης και σε περιοχές που εμφανίζουν μικρότερο βαθμό αποστέρησης σε σχέση με τις υπόλοιπες περιοχές. Αντίθετα, στις περιοχές που ο δείκτης πολλαπλής αποστέρησης είναι υψηλότερος η ανάγκη για παιδική φροντίδα καλύπτεται από τις δημόσιες δομές.

Χάρτης 2 Κατανομή δικαιούχων ΕΕΕ σε σχέση με τις υπάρχουσες δομές παιδικής φροντίδας

Πηγή: ΗΔΙΚΑ και Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης - Χαρτογράφηση κοινωνικών υπηρεσιών (2021)

Χάρτης 3 Απεικόνιση Πολλαπλής Αποστέρησης σε σχέση με τις υπάρχουσες δομές παιδικής φροντίδας

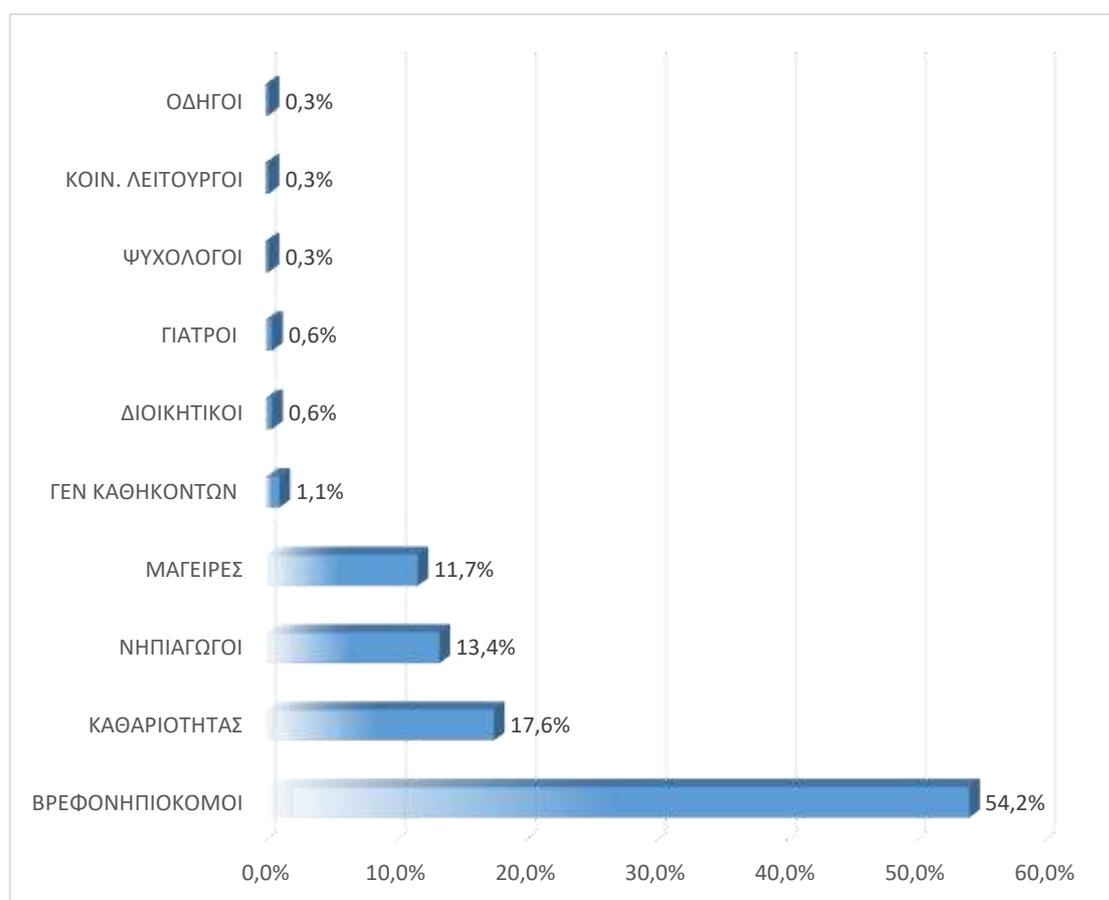
Πηγή: ΗΔΙΚΑ και Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης - Χαρτογράφηση κοινωνικών υπηρεσιών (2021)

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ

A) Ανθρώπινο δυναμικό

Σύμφωνα με τα δεδομένα που έχουμε συλλέξει από τους Δήμους της Περιφέρειας Κρήτης στους δημόσιους βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς απασχολούνται το 2020 περίπου 355 άτομα. Στην μεγάλη τους πλειοψηφία (68%) τα άτομα αυτά έχουν ειδικότητες σχετικές με την φροντίδα των παιδιών όπως βρεφονηπιοκόμοι ή νηπιαγωγοί. Το 17% είναι άτομα που ασχολούνται με την καθαριότητα ενώ περίπου ένα στα δέκα ασχολείται με την προετοιμασία του φαγητού των φιλοξενούμενων παιδιών.

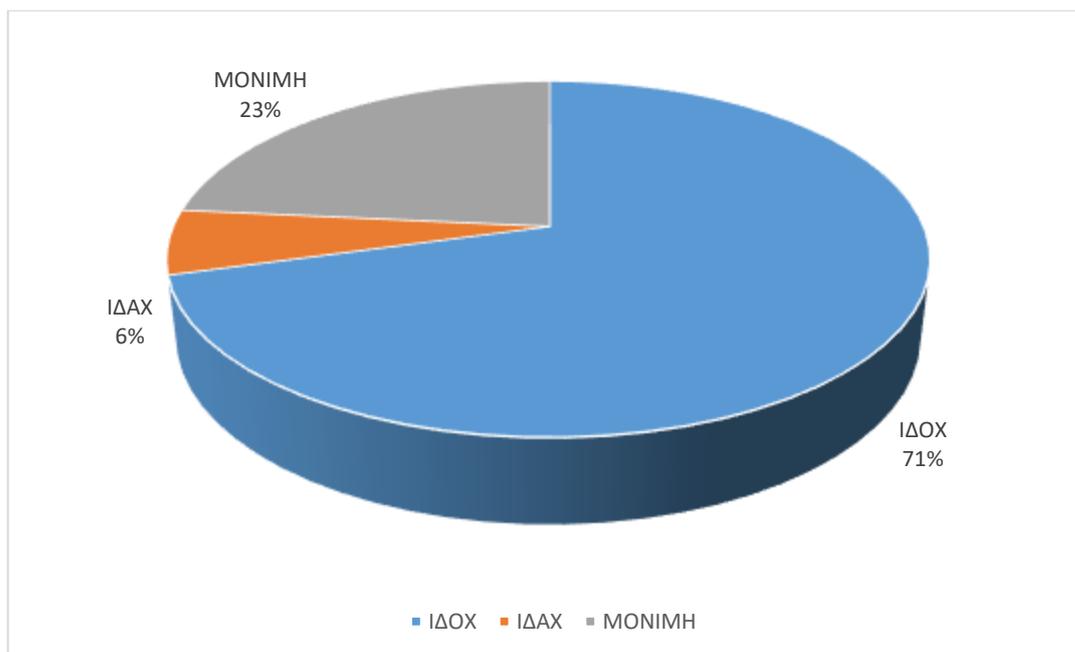
Γράφημα 4 Ειδικότητες εργαζομένων στις δημόσιες δομές Παιδικής Φροντίδας

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Χαρτογράφηση αναγκών Δήμων Κρήτης (2021)

Το Γράφημα 5 παρέχει πληροφορίες για το εργασιακό καθεστώς των εργαζομένων στις δημόσιες δομές παιδικής φροντίδας. Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι περίπου επτά στους δέκα εργαζόμενους απασχολούνται με σύμβαση ορισμένου χρόνου. Γεγονός το οποίο δημιουργεί πρόβλημα τόσο σε υπηρεσιακό όσο και επίπεδο εργαζομένων. Από την πλευρά των υπηρεσιών η μη ύπαρξη μόνιμου προσωπικού δημιουργεί προβλήματα συνέχειας, προβλήματα που οφείλονται στην έλλειψη έμπειρου προσωπικού καθώς και προβλήματα ορισμού μακροπρόθεσμων στόχων. Από την πλευρά των εργαζομένων οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου δημιουργούν προβλήματα επισφάλειας και αδυναμίας προγραμματισμού της προσωπικής ζωής τους με ότι αυτό μπορεί να συνεπάγεται σε σχέση με την επαγγελματική τους απόδοση.

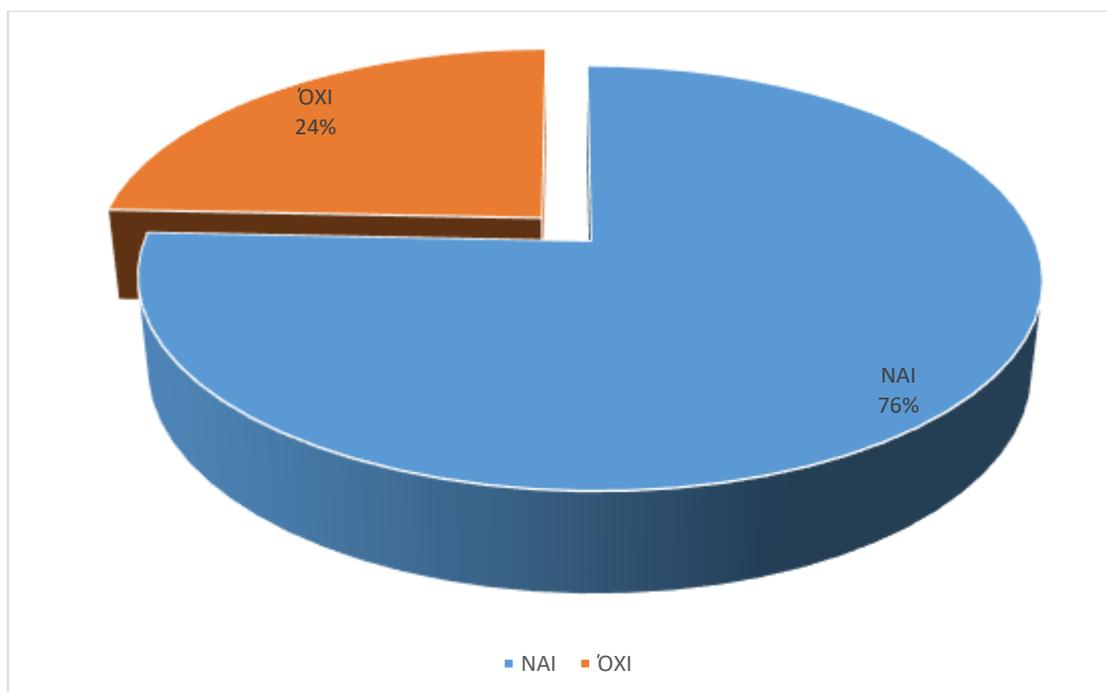
Γράφημα 5 Καθεστώς απασχόλησης στις δημόσιες δομές Παιδικής Φροντίδας

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Χαρτογράφηση αναγκών Δήμων Κρήτης (2021)

Αναφορικά με την επάρκεια του προσωπικού, το 76% των δημόσιων δομών παιδικής φροντίδας αναφέρει ότι το υφιστάμενο προσωπικό δεν επαρκεί και ότι οι δήμοι θα πρέπει να προχωρήσουν σε προσλήψεις ώστε να καταφέρουν οι να ανταποκριθούν στις αυξημένες ανάγκες.

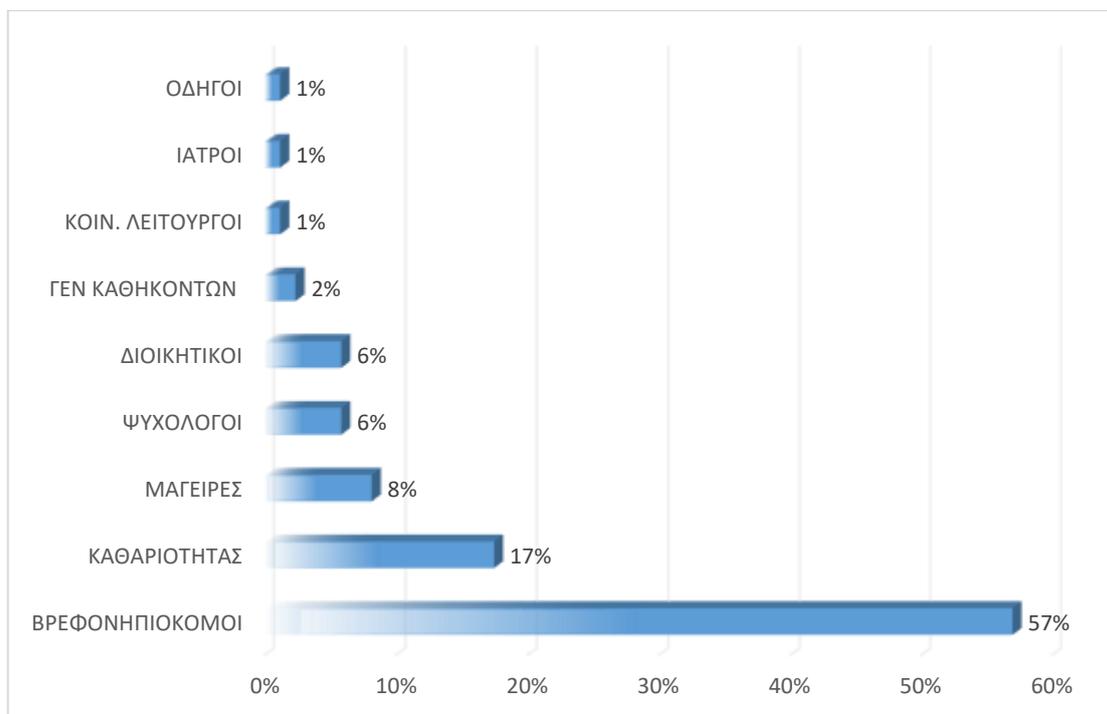
Γράφημα 6 Ανάγκη πρόσληψης πρόσθετου προσωπικού στις δημόσιες δομές Παιδικής Φροντίδας

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Χαρτογράφηση αναγκών Δήμων Κρήτης (2021)

Σε σχέση με τις ζητούμενες ειδικότητες, το 57% αφορά πρόσληψη βρεφονηπιοκόμων, ενώ ακολουθούν με πολύ μικρότερα ποσοστά τα άτομα που εργάζονται στην καθαριότητα αυτών των σταθμών, στην προετοιμασία γευμάτων ή σε άλλες ειδικότητες.

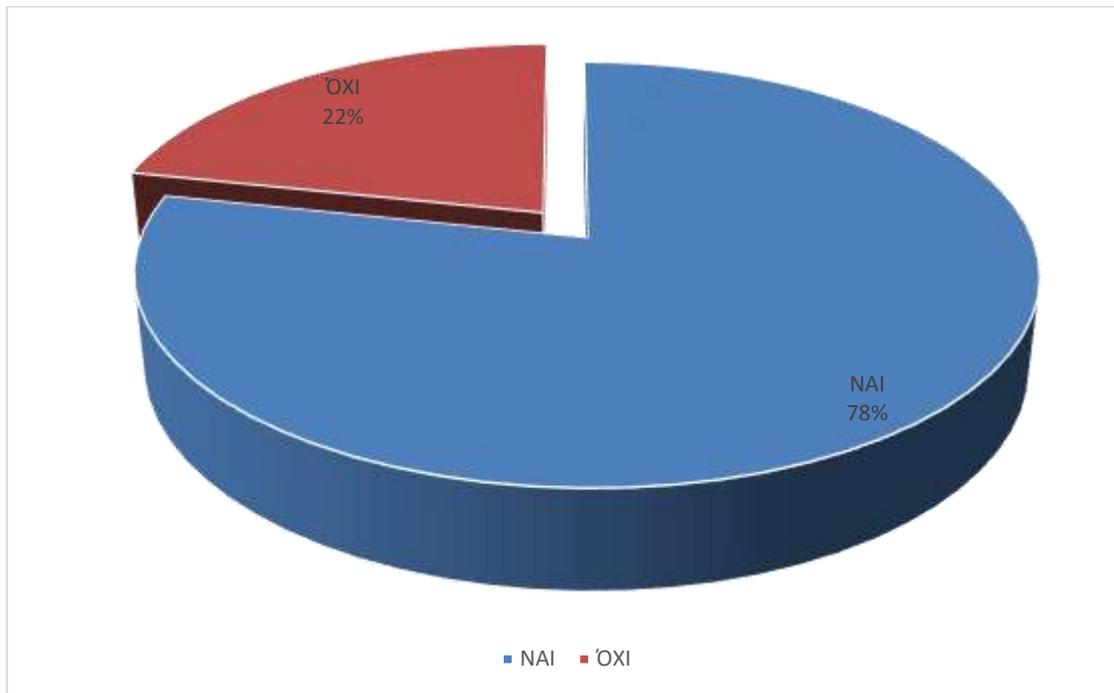
Γράφημα 7 Ειδικότητες πρόσθετου προσωπικού στις δημόσιες δομές Παιδικής Φροντίδας

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Χαρτογράφηση αναγκών Δήμων Κρήτης (2021)

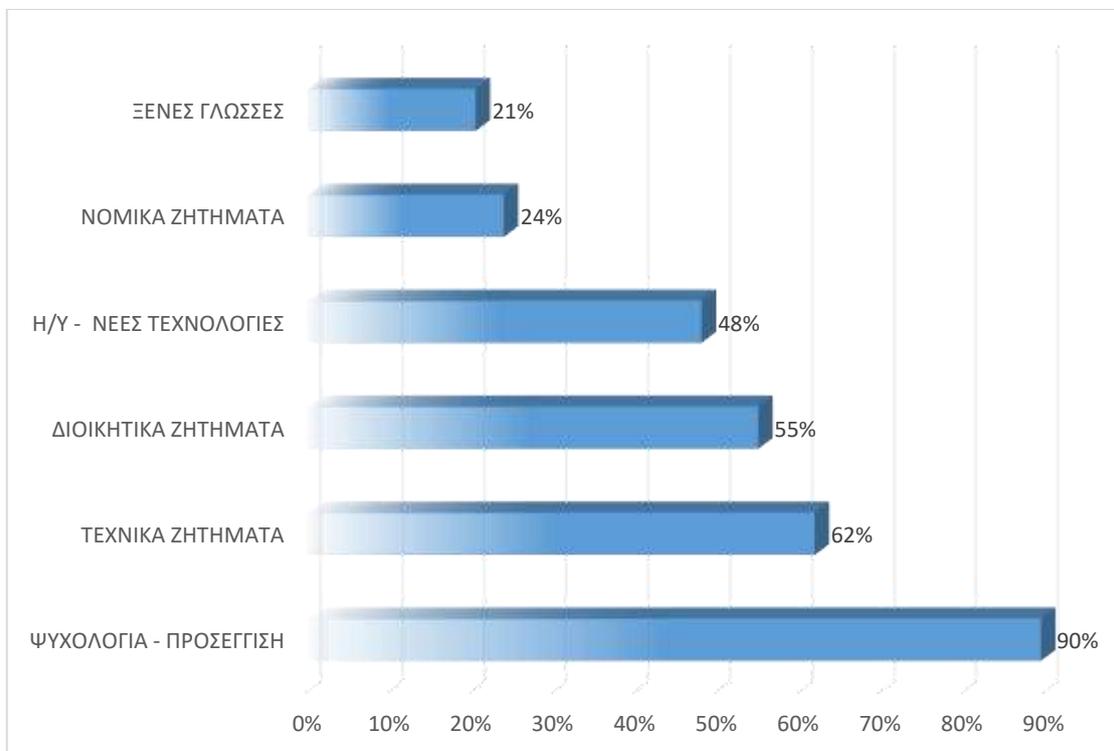
Σύμφωνα με τις δομές παιδικής φροντίδας δεν υπάρχει ανάγκη μόνο για πρόσληψη νέου προσωπικού αλλά και για κατάρτιση του υφιστάμενου προσωπικού (78%). Μεγαλύτερη ανάγκη κατάρτισης (Γράφημα 9) αφορά γνώσεις και δεξιότητες ψυχολογίας και τρόπου προσέγγισης των παιδιών και των οικογενειών τους. Άλλοι τομείς που θα ήταν χρήσιμο να καταρτιστεί το προσωπικό στις δομές παιδικής φροντίδας είναι τα τεχνικά και τα διοικητικά ζητήματα ενώ σε μικρότερο βαθμό αναφέρονται οι γνώσεις χειρισμού ΗΥ και νέων τεχνολογιών και τα νομικά ζητήματα.

Γράφημα 8 Ανάγκη επιμόρφωσης-κατάρτισης προσωπικού στις δημόσιες δομές Παιδικής Φροντίδας

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Χαρτογράφηση αναγκών Δήμων Κρήτης (2021)

Γράφημα 9 Πεδία επιμόρφωσης-κατάρτισης προσωπικού στις δημόσιες δομές Παιδικής Φροντίδας

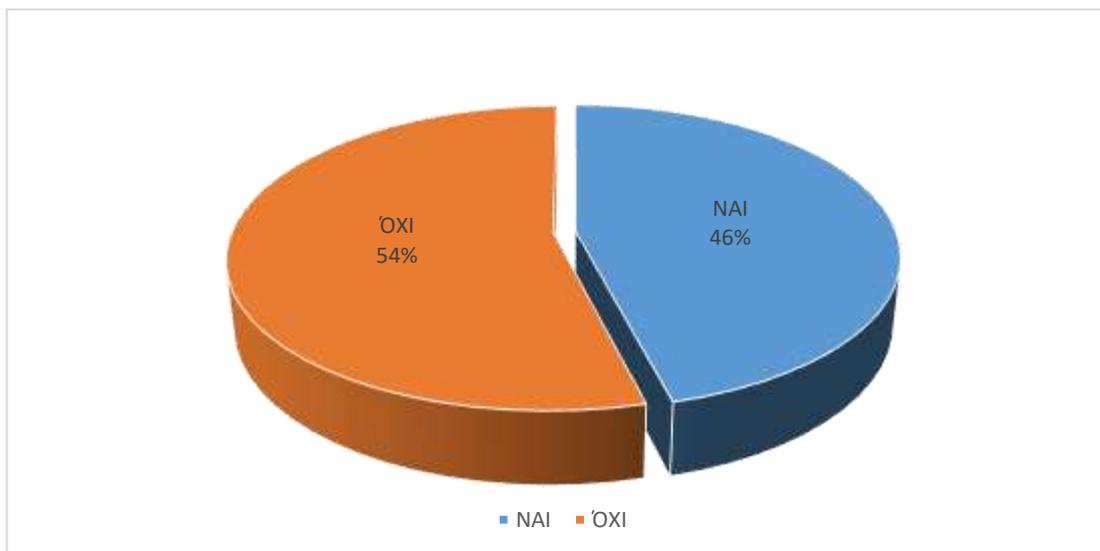

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Χαρτογράφηση αναγκών Δήμων Κρήτης (2021)

B) Κτηριακά – υλικοτεχνικές υποδομές

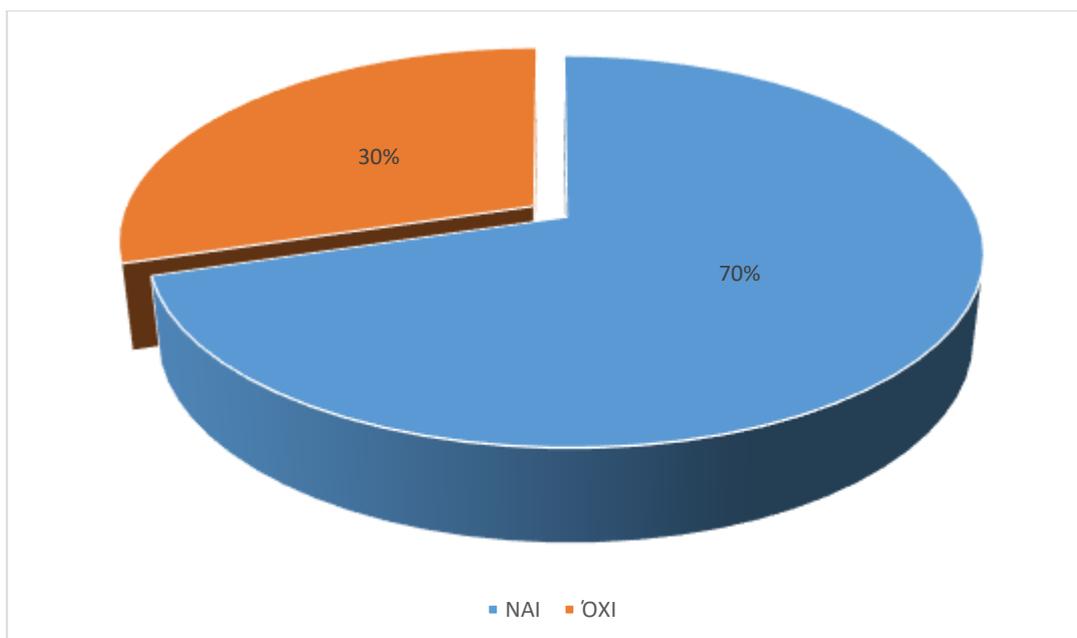
Πέρα από τις ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους ανάγκες υπάρχουν και στις υποδομές τόσο σε κτηριακά ζητήματα (46%) όσο και σε υλικοτεχνικές υποδομές (70%). Αναφορικά με τις στεγαστικές ανάγκες κυρίως αναφέρονται σε ζητήματα συντήρησης των κτηρίων καθώς αρκετοί αντιμετωπίζουν ζητήματα υγρασίας ή άλλων φθορών. Παράλληλα αρκετοί φορείς αναφέρουν την ανάγκη διαμόρφωσης των εσωτερικών – εξωτερικών χώρων (π.χ. τοποθέτηση ελαστικών δαπέδων, τοποθέτηση σκίαστρων – πέργκολας) των παιδικών σταθμών για να εξυπηρετούν καλύτερα τους εργαζόμενους και τα παιδιά.

Γράφημα 10 Κτιριακές - Στεγαστικές Ανάγκες

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Χαρτογράφηση αναγκών Δήμων Κρήτης (2021)

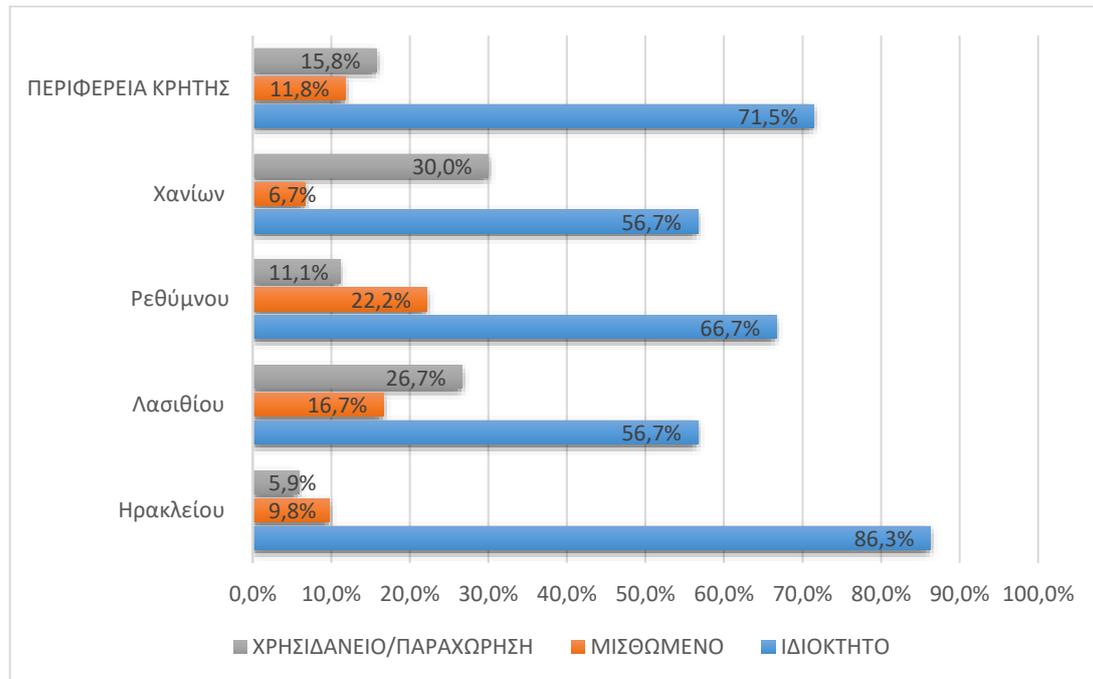
Γράφημα 11 Ανάγκες σε υλικοτεχνικές υποδομές

Πηγή: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Χαρτογράφηση αναγκών Δήμων Κρήτης (2021)

Σε σχέση με τις ανάγκες σε υλικοτεχνικές υποδομές οι δομές παιδικής φροντίδας αναφέρονται: α) σε ελλείψεις σε Η/Υ, περιφερειακών (εκτυπωτές και τηλεφωνικές γραμμές) καθώς και ψηφιακών οπτικοακουστικών μέσων, β) σε ανάγκες αλλαγής της επίπλωσης των σταθμών, γ) στην προμήθεια νέων ασφαλών παιχνιδιών.

Γράφημα 12 Ιδιοκτησιακό καθεστώς Δημόσιων Βρεφικών και Παιδικών Σταθμών ανά Περιφερειακή Ενότητα

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

Εστιάζοντας στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των κτηρίων (Γράφημα 12, Πίνακας 8 και Χάρτης 4) στα οποία στεγάζονται οι δημόσιοι παιδικοί και βρεφικοί σταθμοί στην μεγάλη τους πλειοψηφία (περίπου τα δύο τρίτα των δομών σε επίπεδο Κρήτης) ανήκουν στους δήμους, με το φαινόμενο να είναι πιο έντονο στην ΠΕ Ηρακλείου. Στις ΠΕ Λασιθίου και Χανίων οι ιδιόκτητοι παιδικοί σταθμοί είναι περίπου οι μισοί, καλύπτοντας το κενό με κτήρια τα οποία παραχωρούνται με το καθεστώς παραχώρησης ή χρησιδανείου. Τέλος, στην ΠΕ Ρεθύμνου παρατηρείται το υψηλότερο ποσοστό ενοικίασης κτηρίων για την στέγαση των δομών. Σε επίπεδο δήμων παρατηρούμε ότι στην πλειοψηφία των δήμων οι σταθμοί στεγάζονται σε ιδιόκτητα κτήρια εξαιρέσεις αποτελούν οι Δήμοι Αγίου Βασιλείου και Σητείας όπου στον πρώτο το σύνολο των δομών και στον δεύτερο οι μισές δομές στεγάζονται σε μισθωμένα κτήρια. Τέλος, στους δήμους Πλατανιά και Αποκορώνου βλέπουμε ότι σχεδόν όλες οι δομές στεγάζονται σε κτήρια τα οποία έχουν αποδοθείς τις δομές με χρησιδάνειο ή παραχώρηση.

Πίνακας 8 Ιδιοκτησιακό καθεστώς Δημόσιων Βρεφικών και Παιδικών Σταθμών ανά Δήμο

ΔΗΜΟΣ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ		
	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ	ΧΡΗΣΙΔΑΝΕΙΟ/ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	81%	9,5%	9,5%
ΑΡΧΑΝΩΝ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	86%	14%	0%
ΒΙΑΝΝΟΥ	100%	0%	0%
ΓΟΡΤΥΝΑΣ	100%	0%	0%
ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	83%	17%	0%
ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΟΣ	100%	0%	0%
ΦΑΙΣΤΟΥ	100%	0%	0%
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	80%	20%	20%
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	75%	25%	0%
ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	43%	0%	57%
ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	100%	0	0
ΣΗΤΕΙΑΣ	50%	50%	0%
ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	0%	100%	0%
ΑΝΩΓΕΙΩΝ	100%	0%	0%
ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	67%	0%	33%
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	70%	30%	0%
ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	20%	0%	80%
ΚΑΝΤΑΝΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ	100%	0%	0%
ΚΙΣΣΑΜΟΥ	100%	0%	0%
ΠΛΑΤΑΝΙΑ	0%	0%	100%
ΧΑΝΙΩΝ	67%	13%	7%

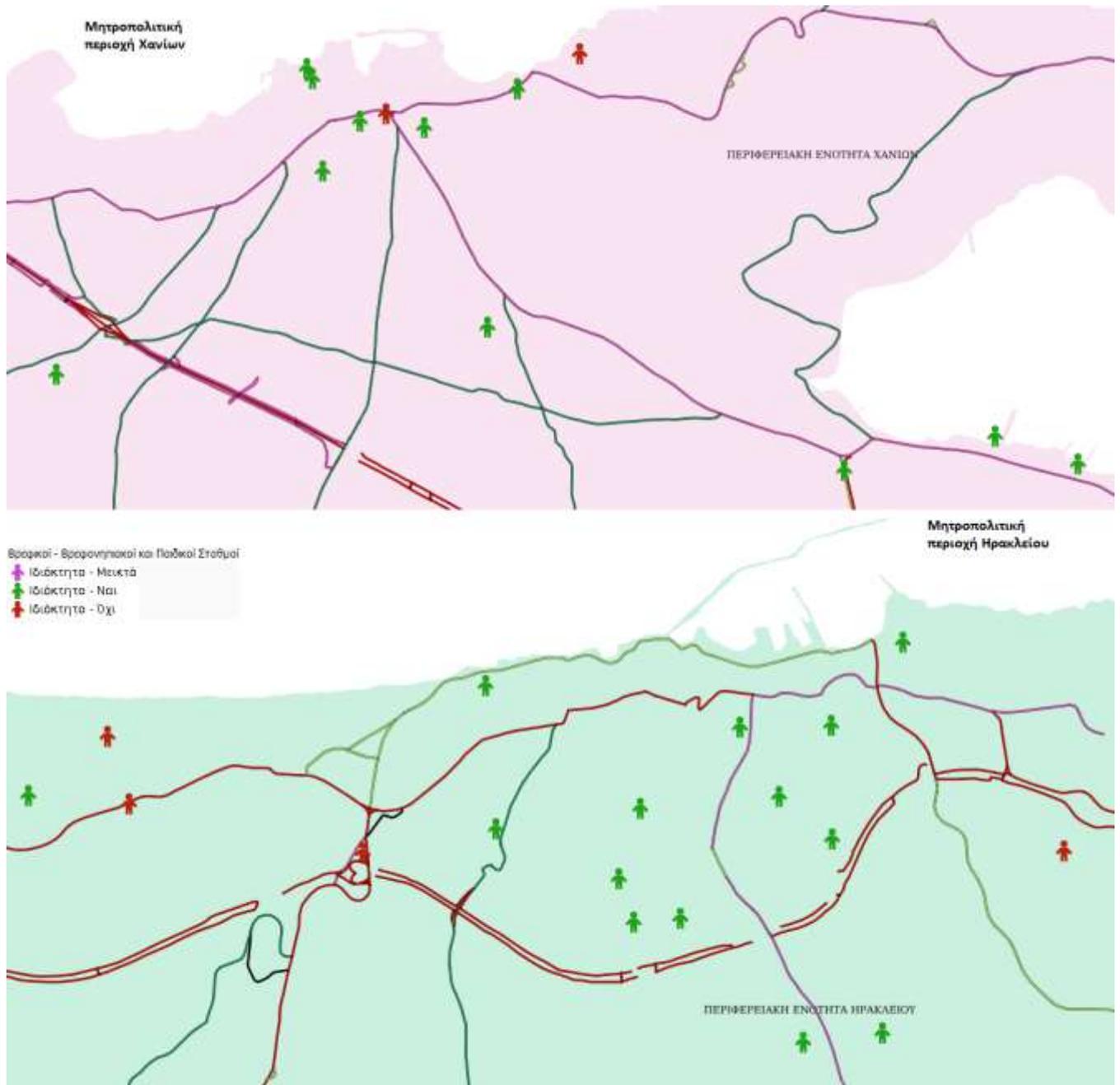
Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

Χάρτης 4 Ιδιοκτησιακό καθεστώς κτηρίων

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

Χάρτης 2 Ιδιοκτησιακό καθεστώς κτηρίων στις μητροπολιτικές περιοχές Χανίων και Ηρακλείου

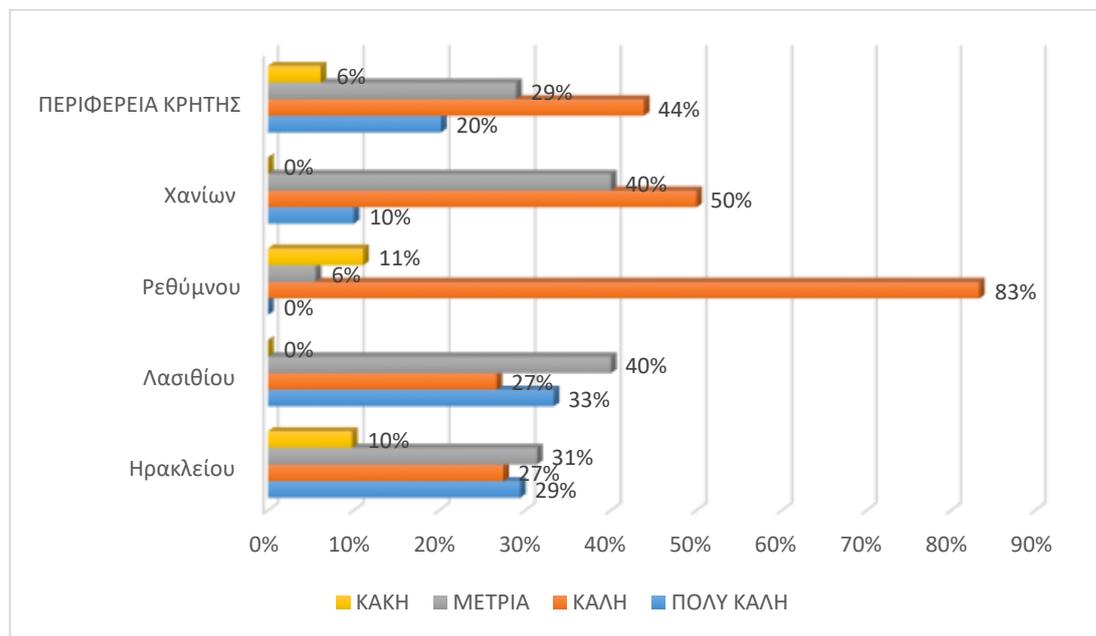

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

Εξετάζοντας την κατάσταση των κτηρίων που στεγάζονται οι δομές, η γενική εικόνα σε επίπεδο περιφέρειας Κρήτης δείχνει ότι περίπου τα δύο τρίτα των κτηρίων είναι σε καλή ή πολύ καλή κατάσταση, το ένα τρίτο σε μέτρια και μόλις το 6% σε κακή. Εστιάζοντας στις ΠΕ, η ΠΕ Ηρακλείου φαίνεται να είναι σε χειρότερη κατάσταση σε σχέση με τις άλλες ΠΕ καθώς συγκεντρώνει το μικρότερο ποσοστό κτηρίων σε καλή ή πολύ καλή κατάσταση και το υψηλότερο ποσοστό κτηρίων σε μέτρια ή κακή. Στην ΠΕ Ρεθύμνου παρατηρούμε το υψηλότερο ποσοστό κτηρίων σε καλή κατάσταση αλλά ταυτόχρονα και το υψηλότερο ποσοστό σε κακή κατάσταση. Τέλος, στις ΠΕ Χανίων και Λασιθίου περίπου τα δύο τρίτα των

κτηρίων είναι σε καλή ή πολύ καλή κατάσταση ενώ λίγο περισσότερο από το ένα τρίτο είναι σε μέτρια.

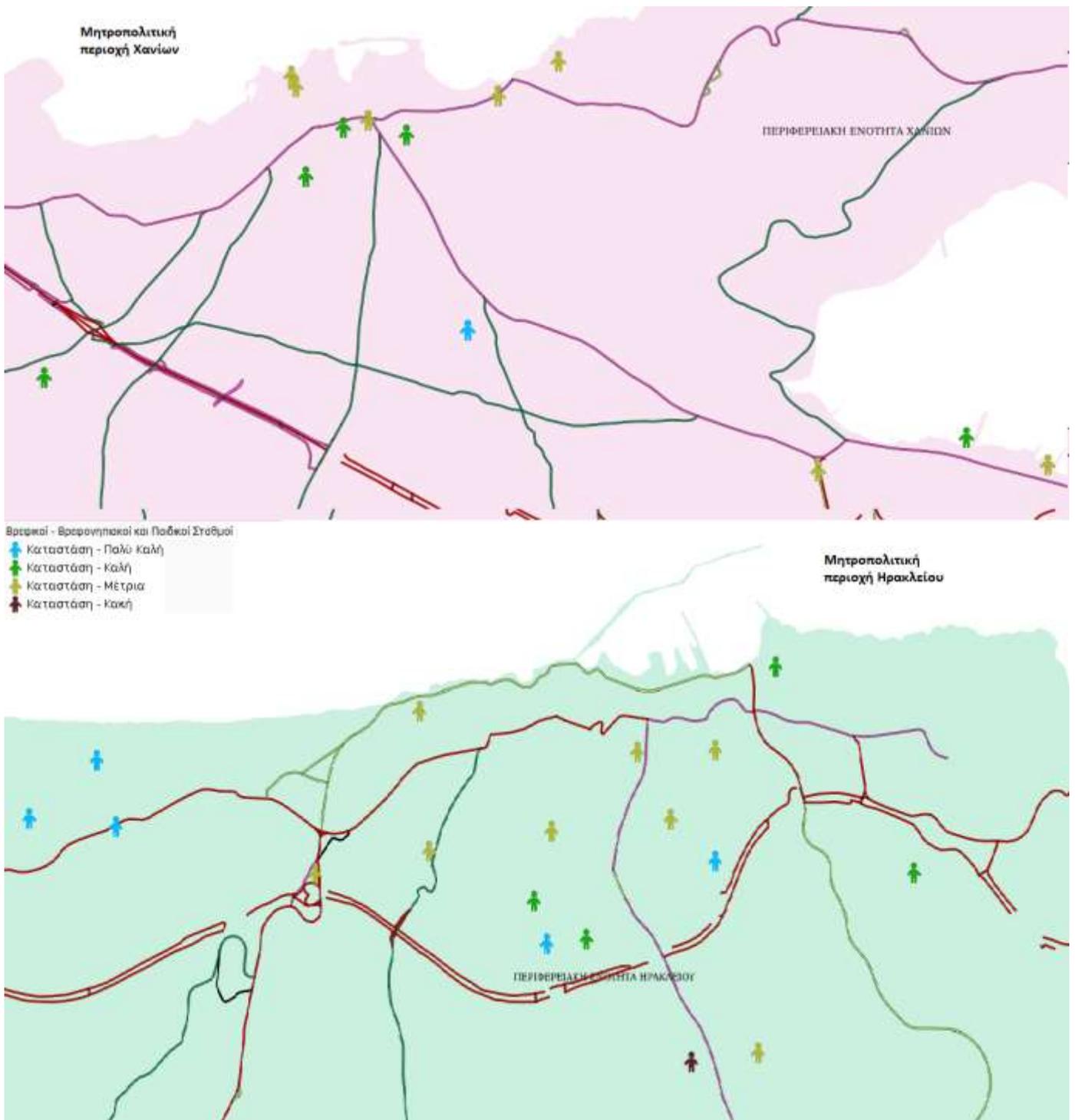
Γράφημα 13 Κατάσταση κτηρίων στα οποία στεγάζονται οι δομές ανά ΠΕ

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

Χάρτης 3 Κατάσταση κτηρίων στα οποία στεγάζονται οι δομές στις Μητροπολιτικές περιοχές Χανίων και Ηρακλείου

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

Εστιάζοντας στους δήμους, ειδική αναφορά θα πρέπει να γίνει στον Δήμο Φαιστού καθώς όλα τα κτήρια που στεγάζουν τους βρεφικούς και παιδικούς σταθμούς βρίσκονται σε μέτρια ή κακή κατάσταση γεγονός το οποίο θα πρέπει να προβληματίσει. Επίσης, ανησυχητική είναι η κατάσταση στους Δήμους Ηρακλείου, Χανίων, Ιεράπετρας και Καντάνου και Σελίνου όπου

περισσότερα από τα μισά κτήρια βρίσκονται σε μέτρια ή κακή κατάσταση και θα πρέπει άμεσα να βρεθούν κονδύλια για βελτιώσεις.

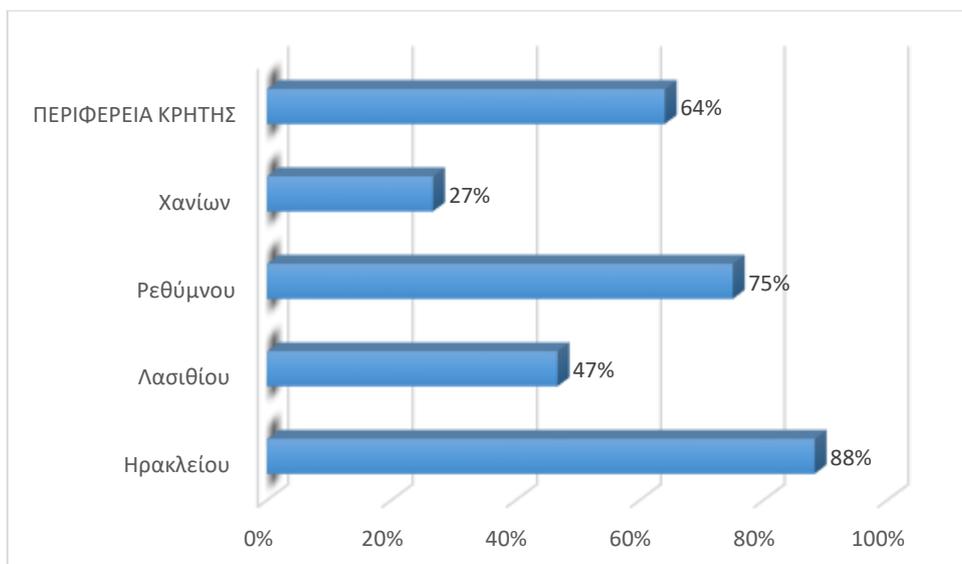
Πίνακας 9 Κατάσταση κτηρίων στα οποία στεγάζονται οι δομές

ΔΗΜΟΣ	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	14%	33%	43%	10%
ΑΡΧΑΝΩΝ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	57%	14%	14%	14%
ΒΙΑΝΝΟΥ	0%	0%	100%	0%
ΓΟΡΤΥΝΑΣ	0%	75%	25%	0%
ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	83%	17%	0%	0%
ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΟΣ	0%	25%	50%	0%
ΦΑΙΣΤΟΥ	0%	0%	33%	67%
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	60%	20%	20%	0%
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	75%	25%	0%	0%
ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	14%	0%	86%	0%
ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ		100%		
ΣΗΤΕΙΑΣ	33%	67%	0%	0%
ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	0%	100%	0%	0%
ΑΝΩΓΕΙΩΝ	0%	100%	0%	0%
ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	0%	67%	0%	33%
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	0%	90%	10%	0%
ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	20%	80%	0%	0%
ΚΑΝΤΑΝΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ	0%	33%	67%	0%
ΚΙΣΣΑΜΟΥ	0%	67%	33%	0%
ΠΛΑΤΑΝΙΑ	25%	75%	0%	0%
ΧΑΝΙΩΝ	7%	40%	53%	0%

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

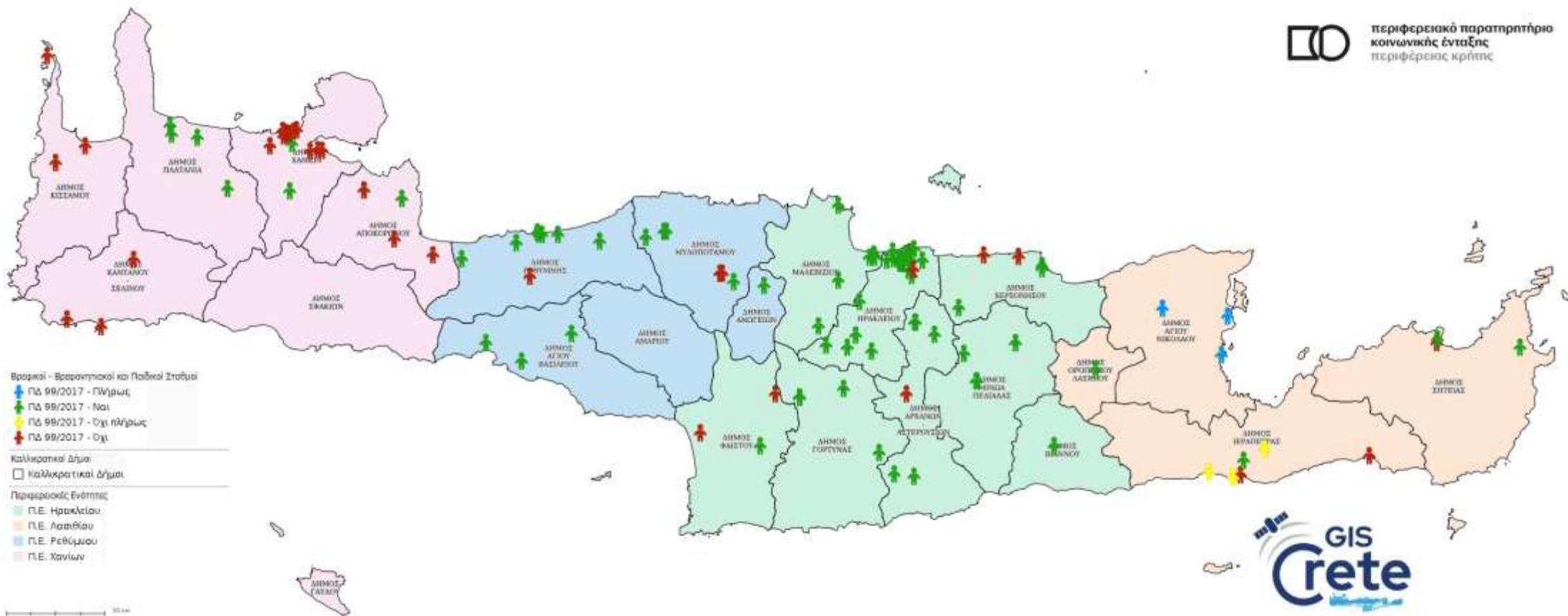
Το παρακάτω γραφήματα και ο χάρτης 6 παρουσιάζουν το ποσοστό των δομών οι οποίες συμμορφώνονται πλήρως με τα όσα ορίζει το ΠΔ 99/2017. Γενικά σε επίπεδο Κρήτης, δύο στους τρεις παιδικούς συμμορφώνονται με το ΠΔ. Μεγαλύτερο ποσοστό συμμόρφωσης εμφανίζεται στην ΠΕ Ηρακλείου ενώ το μικρότερο στην ΠΕ Χανίων. Σε επίπεδο δήμων τα μικρότερα ποσοστά συμμόρφωσης εμφανίζονται στους Δήμους Κισσάμου, Καντάνου - Σελίνου, Χανίων και Ιεράπετρας.

Γράφημα 14 Ποσοστό δομών που συμμορφώνονται με το ΠΔ 99/2017 ανα ΠΕ

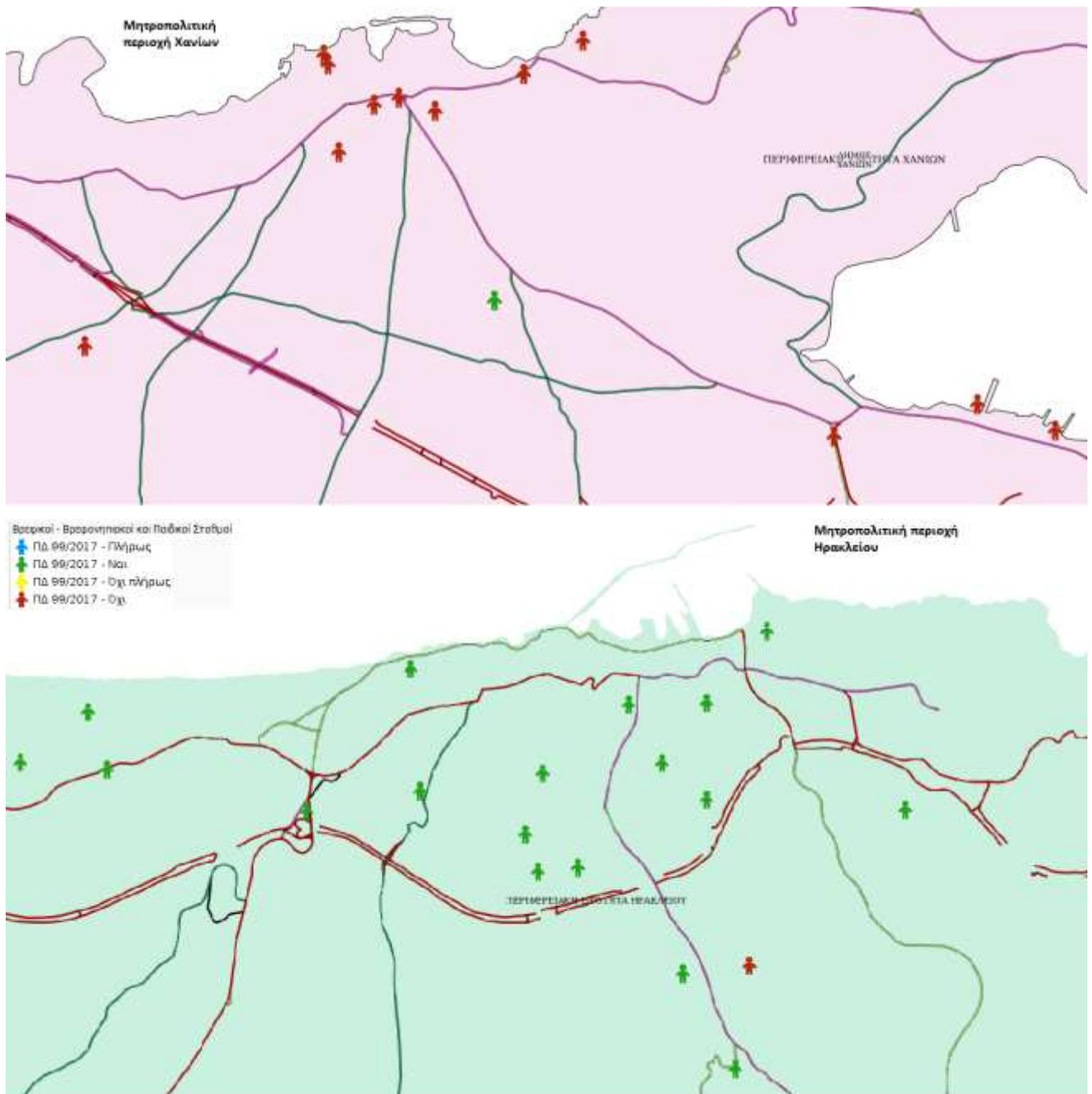
Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

Χάρτης 6 Απεικόνιση δομών ανάλογα με την συμμόρφωση τους με το ΠΔ 99/2017

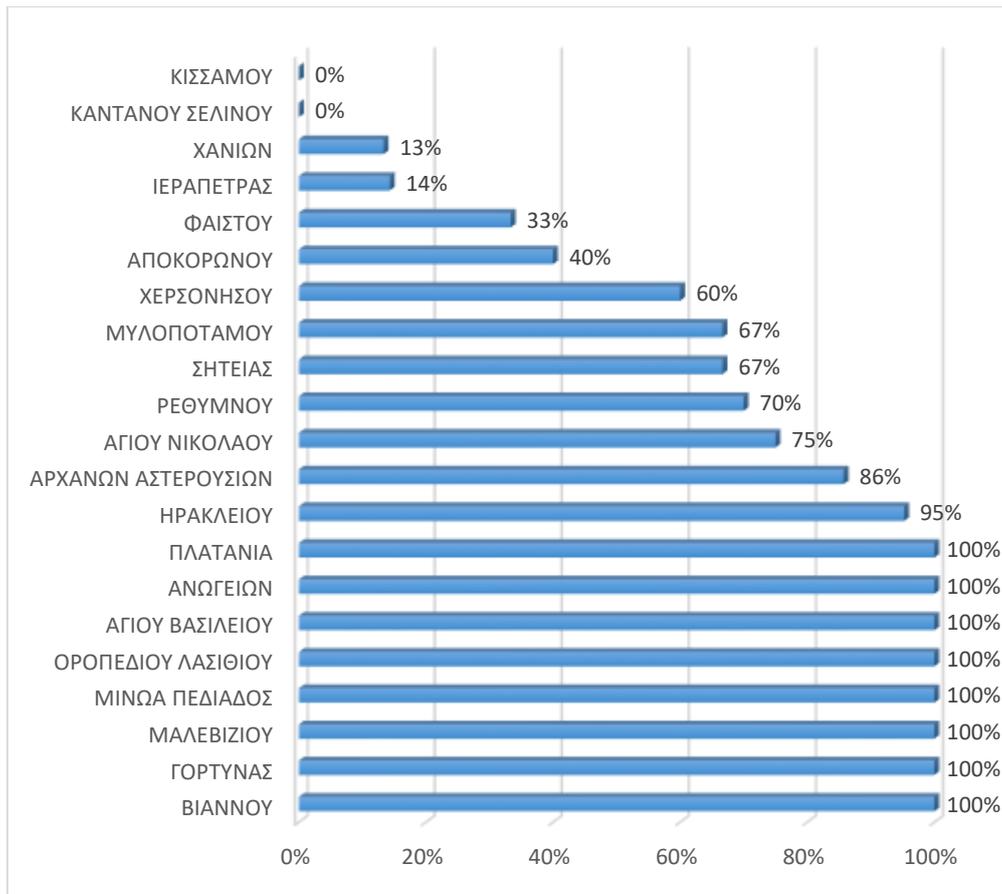
Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

Χάρτης 4 Απεικόνιση δομών ανάλογα με την συμμόρφωση τους με το ΠΔ 99/2017 στις Μητροπολιτικές περιοχές Χανίων και Ηρακλείου

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

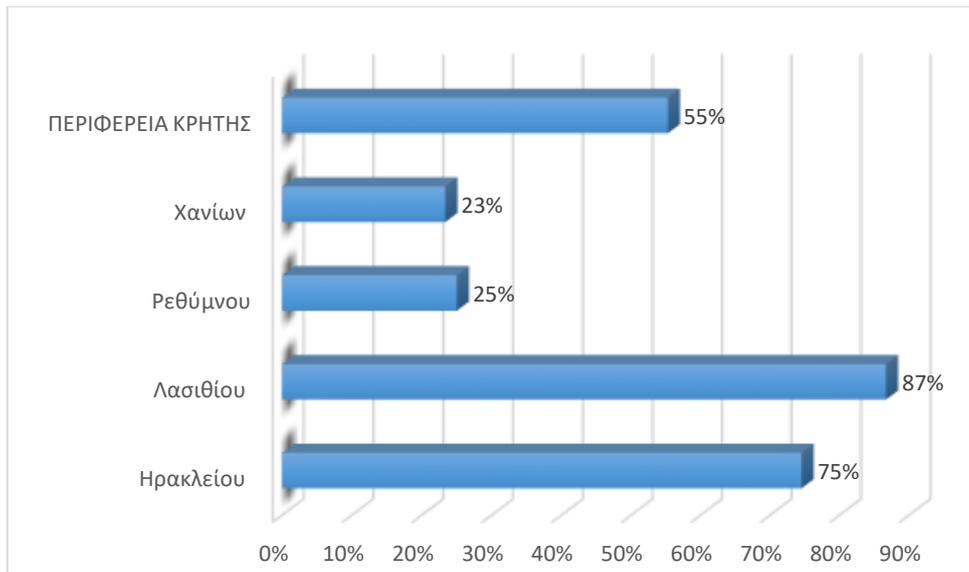
Γράφημα 15 Ποσοστό δομών που συμμορφώνονται με το ΠΔ 99/2017 ανα Δήμο

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

Τέλος, σε σχέση με την προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία σε επίπεδο περιφέρειας Κρήτης φαίνεται ότι σε λίγο περισσότερες από τις μισές δομές εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα. Εξετάζοντας όμως την κατανομή τους ανά Περιφερειακή Ενότητα φαίνεται ότι υπάρχει μια διαίρεση ανάμεσα σε Ανατολική και Δυτική Κρήτη. Πιο αναλυτικά, στις ΠΕ Λασιθίου και Ηρακλείου η πλειοψηφία των δομών (87% και 75% αντίστοιχα) είναι προσβάσιμες από ΑΜΕΑ. Αντίθετα, στις ΠΕ Χανίων και Ρεθύμνου μόλις το 25% - 28% των βρεφικών και παιδικών σταθμών είναι προσβάσιμες από ΑΜΕΑ. Σε επίπεδο δήμων τα μεγαλύτερα προβλήματα συναντώνται στους δήμους Καντάνου-Σελίνου, Μυλοποτάμου και Μίνωα Πεδιάδος όπου δεν υπάρχουν δομές προσβάσιμες σε ΑΜΕΑ ενώ έντονο είναι το πρόβλημα και στους δήμους Αποκορώνου, Κισσάμου και Φαιστού όπου ελάχιστες είναι οι δομές με πρόσβαση σε ΑΜΕΑ.

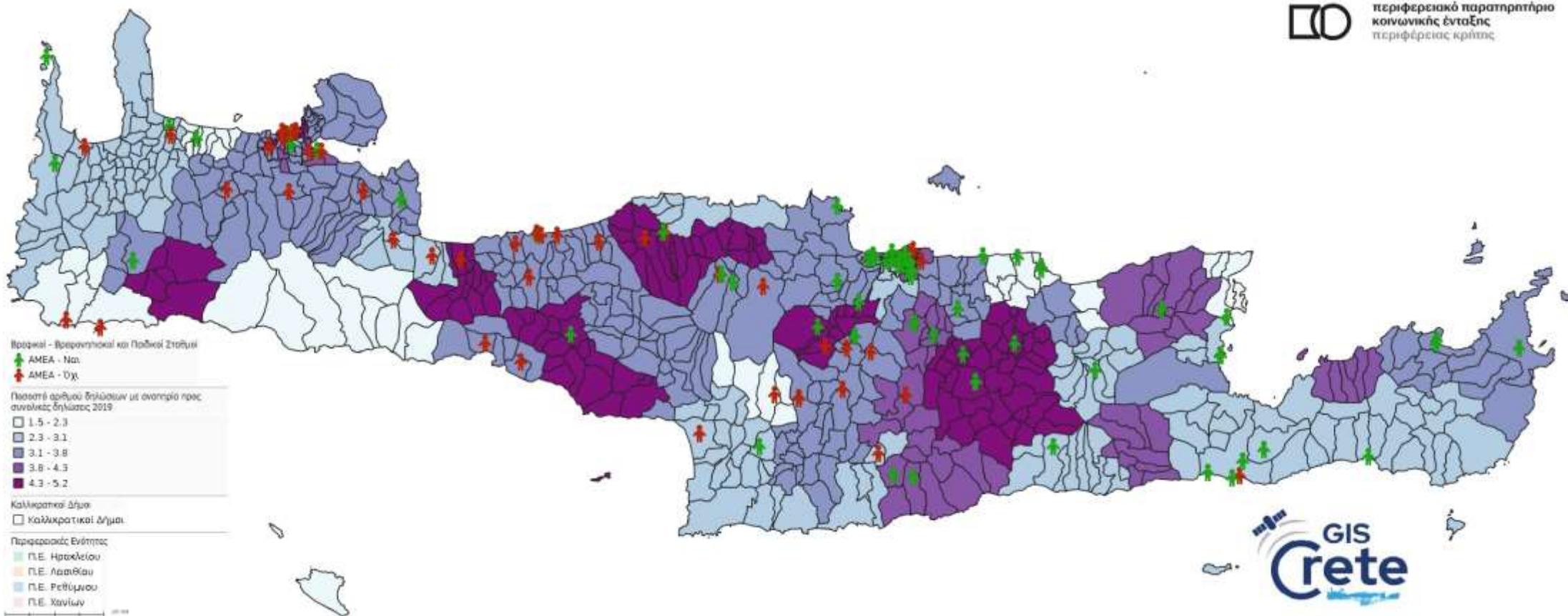
Γράφημα 16 Ποσοστό δομών που είναι προσβάσιμες από ΑΜΕΑ ανά ΠΕ

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

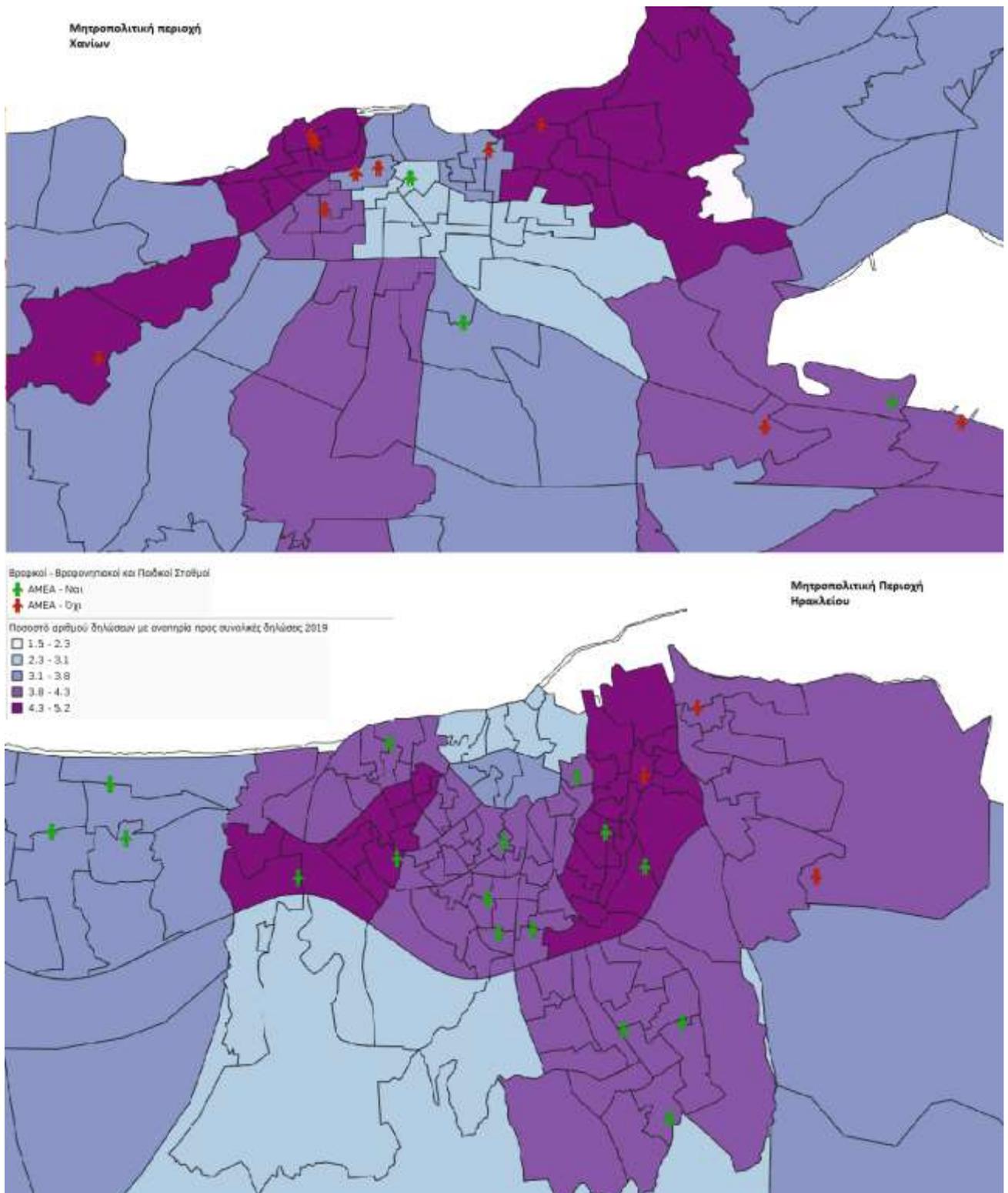
Αν εξετάσουμε την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ στους παιδικούς σταθμούς σε σχέση με τον τόπο κατοικίας τους βάσει των φορολογικών δηλώσεων σε γενικές γραμμές μπορούμε να πούμε ότι σε περιοχές που συγκεντρώνονται μεγαλύτεροι πληθυσμοί ΑΜΕΑ οι δομές είναι προσβάσιμες από αυτούς. Πέρα από τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω για την γενική κατάσταση των δομών στις ΠΕ Χανίων και Ρεθύμνου κάποια επιπλέον ζητήματα που έχουν να κάνουν με την αναλογία του πληθυσμού ΑΜΕΑ (Μωβ χρώμα) εμφανίζονται στην ΠΕ Ρεθύμνου και πιο συγκεκριμένα στις περιοχές του Μυλοποτάμου και του Δυτικού Ρεθύμνου.

Χάρτης 7 Απεικόνιση δομών που ανάλογα με την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ σε σχέση με τις φορολογικές δηλώσεις ΑΜΕΑ

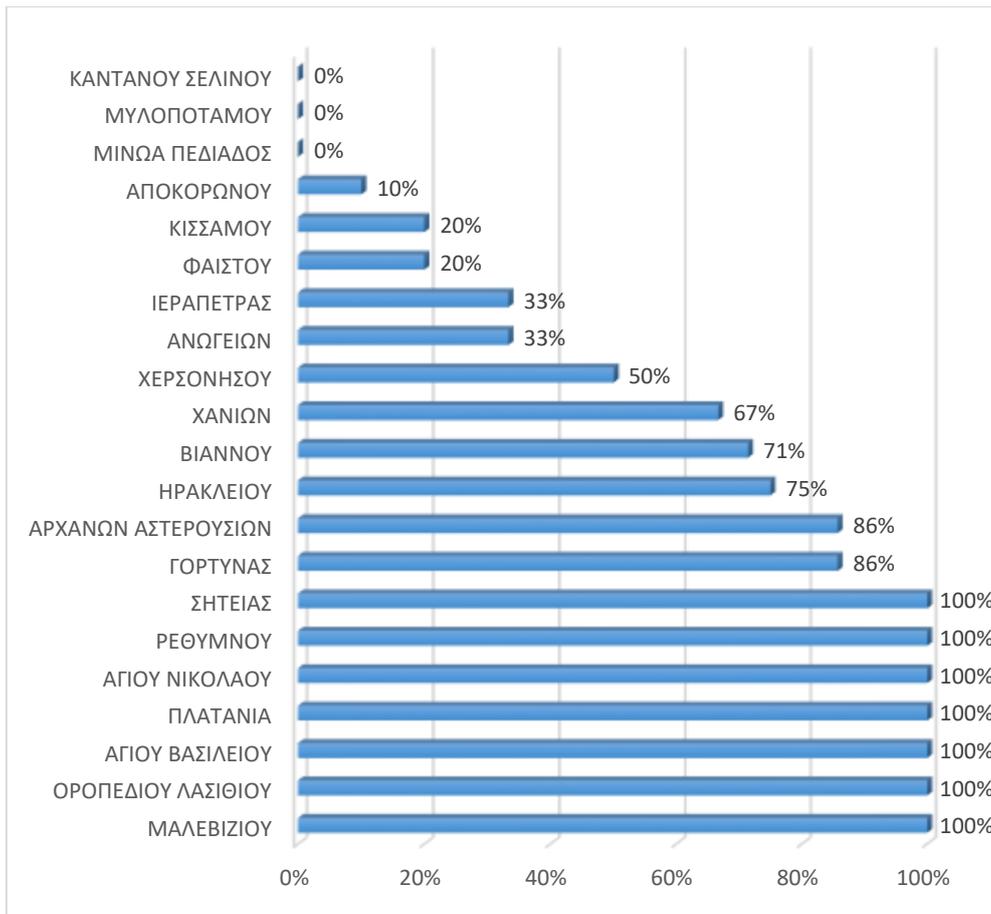
Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

Χάρτης 5 Απεικόνιση δομών που ανάλογα με την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ σε σχέση με τις φορολογικές δηλώσεις ΑΜΕΑ στις μητροπολιτικές περιοχές Χανίων και Ηρακλείου

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

Γράφημα 17 Ποσοστό δομών που είναι προσβάσιμες απο ΑΜΕΑ ανα δήμο

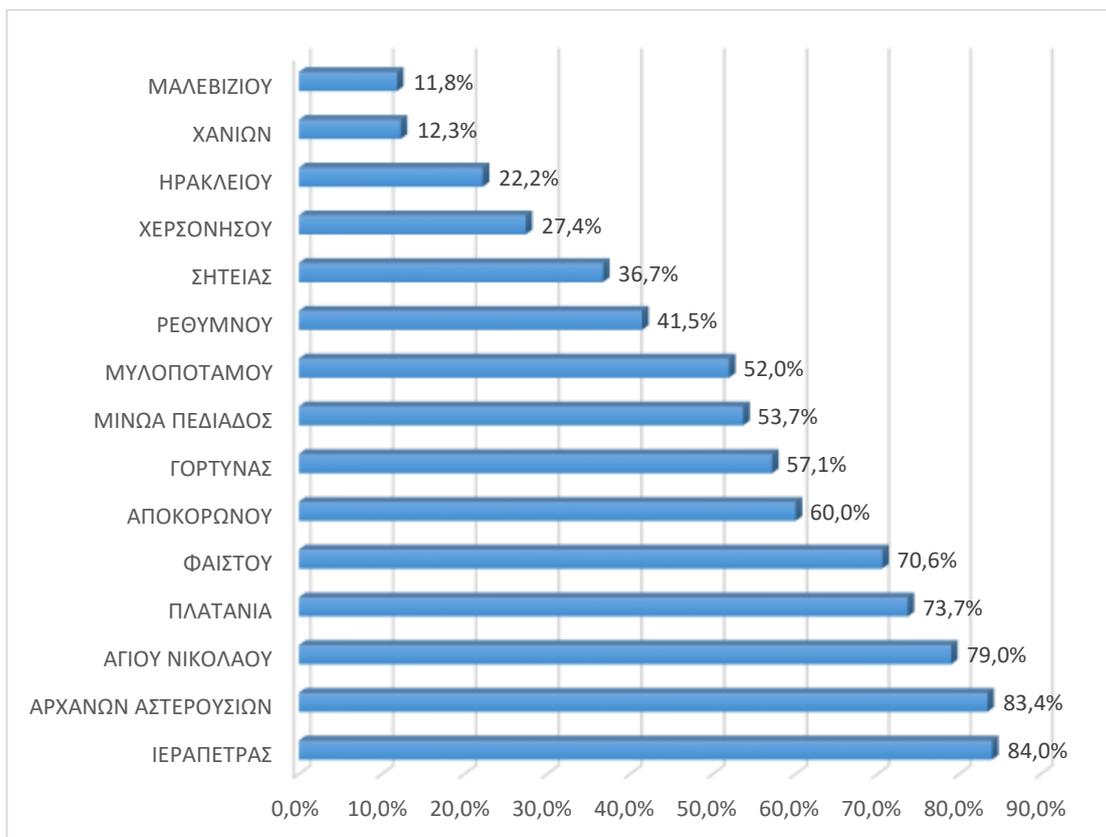
Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Αν εξετάσουμε κατά πόσο καλύπτεται ο αριθμός των αιτουμένων για την εξυπηρέτησή τους από τις υφιστάμενες δημόσιες υποδομές, διαπιστώνουμε μια εξαιρετικά μεγάλη υστέρηση σε υποδομές φροντίδας βρεφών κάτω των 2,5 ετών στην Περιφέρεια Κρήτης. Οι αιτήσεις των βρεφών στην περιφέρεια Κρήτης καλύπτονται σε ποσοστό 31,61% και των νηπίων σε ποσοστό 70,06%. Η μεγαλύτερη υστέρηση σε υποδομές φροντίδας βρεφών να παρατηρείται στα μεγάλα αστικά κέντρα Ηρακλείου και Χανίων. Ειδικότερα στην Μητροπολιτική περιοχή του Ηρακλείου, που περιλαμβάνει τους δήμους Ηρακλείου Μαλεβιζίου και Χερσονήσου, το ποσοστό κάλυψης των αιτήσεων για βρέφη κάτω των 2,5 ετών στο δήμο Ηρακλείου φτάνει μόλις στο 22,20% του συνόλου των αιτήσεων, ενώ τα νήπια άνω των 2,5 ετών οι αιτήσεις καλύπτονται σε ποσοστό 51,31%. Στο Δήμο Μαλεβιζίου, τα αντίστοιχα ποσοστά φτάνουν στο 11,8% και στο 73,6% αντίστοιχα για βρέφη και νήπια και τέλος στο Δήμο Χερσονήσου, τα αντίστοιχα ποσοστά κάλυψης των αιτήσεων είναι 27,4% για βρέφη και 67% για νήπια. Στο Δήμο Χανίων τα ποσοστά κάλυψης των αιτήσεων φτάνουν στο 12,3% και 55,9% αντίστοιχα για βρέφη και νήπια. Στην κάλυψη των αναγκών σε φροντίδα βρεφών ακολουθεί ο Δήμος

Σητείας με ποσοστό κάλυψης των αιτήσεων σε ποσοστό 36,7% και ο Δήμος Ρεθύμνου με ποσοστό κάλυψης των αιτήσεων 41,45%.

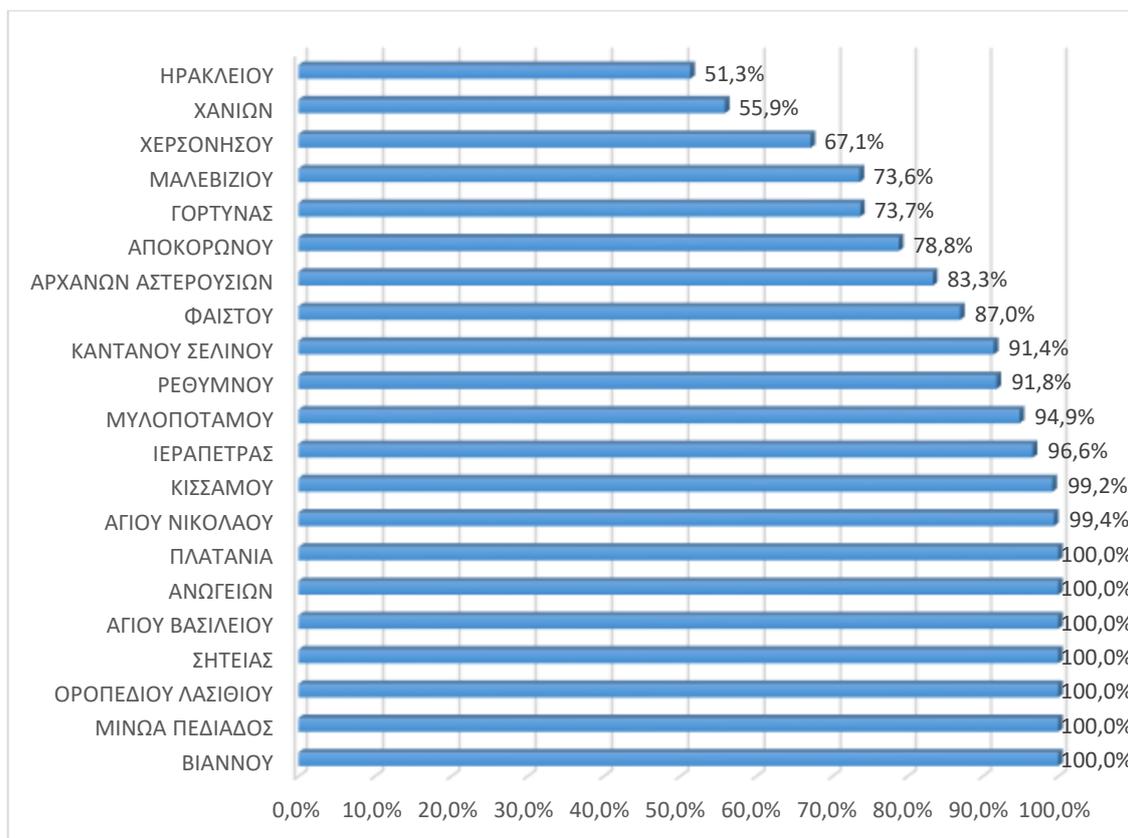
Γράφημα 18 Ποσοστό κάλυψης των αιτήσεων για την εξυπηρέτηση βρεφών (κάτω των 2,5 ετών) ανά δήμο

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να τονιστεί ότι πέρα από τους δήμους Σφακίων και Αμαρίου που δεν διαθέτουν καμία δομή παιδικής, νηπιακής ή και βρεφικής φροντίδας μια σειρά άλλων δήμων δεν διαθέτουν κατάλληλες δομές για την φιλοξενία βρεφών (κάτω των 2,5 ετών). Οι περιοχές αυτές είναι συνήθως ορεινές και με σχετικά μικρό πληθυσμό και περιλαμβάνουν το Δήμο Βιάννου, το Δήμο Οροπεδίου, το Δήμο Ανωγείων, το Δήμο Καντάνου – Σελίνου και το Δήμο Κισσάμου.

Γράφημα 19 Ποσοστό κάλυψης των αιτήσεων για την εξυπηρέτηση νηπίων (άνω των 2,5 ετών) ανά δήμο

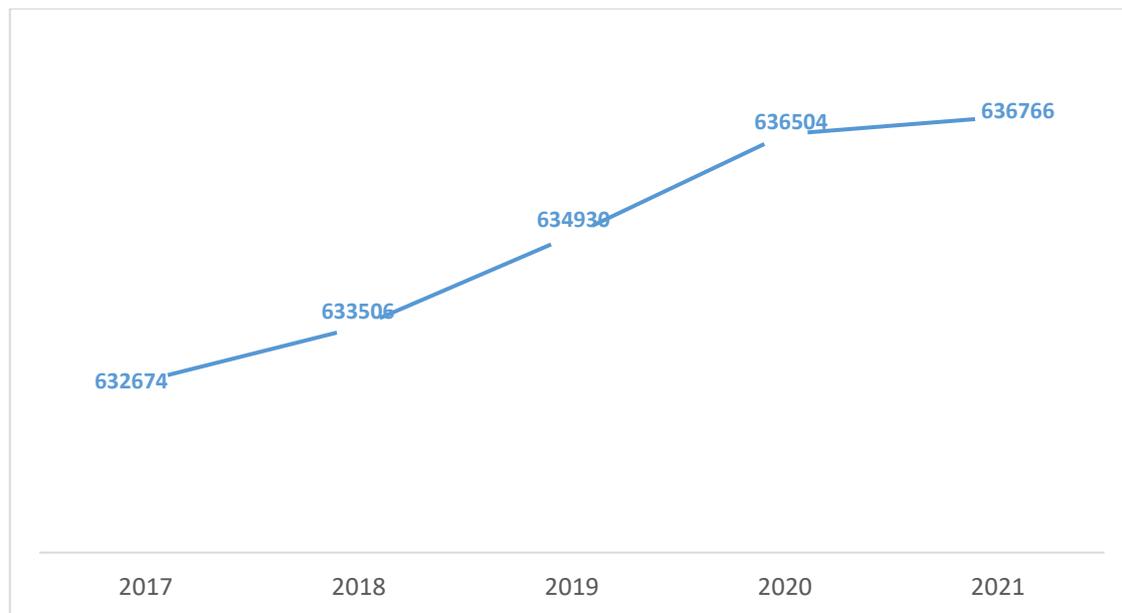
Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη», Χαρτογράφηση των υποδομών παιδικής φροντίδας, Επεξεργασία Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, (2022)

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

○ Νεανικότητα πληθυσμού

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Κρήτης αυξάνεται χρόνο με τον χρόνο σημειώνοντας για το διάστημα 2017-2021 συνολική αύξηση 0,7%.

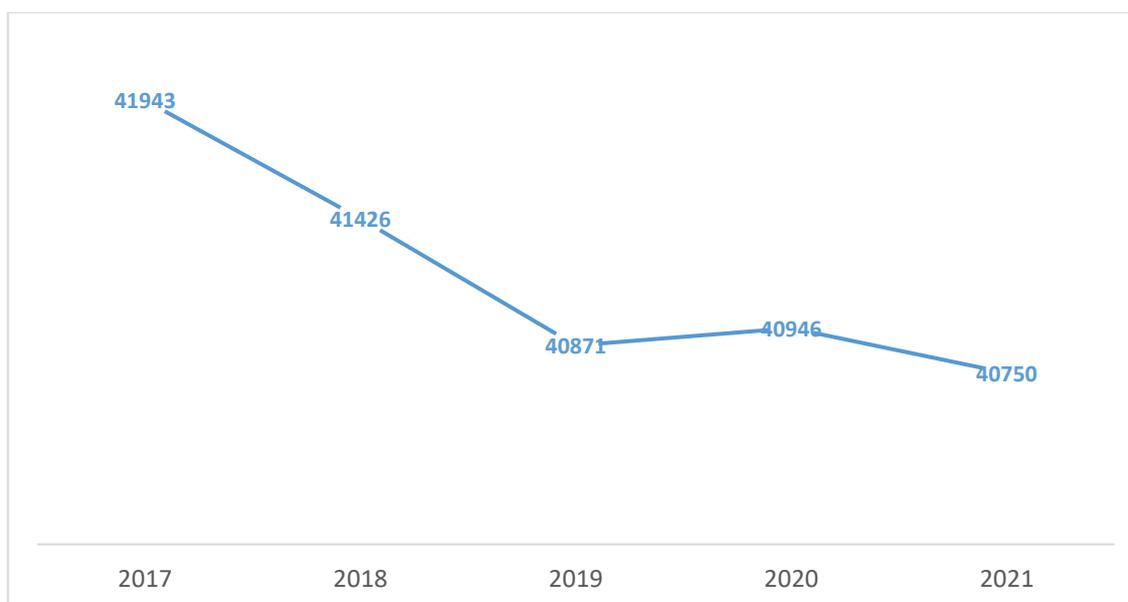
Γράφημα 18 Εξέλιξη πληθυσμού Περιφέρειας Κρήτης

ΠΗΓΗ: EUROSTAT (2022)

Ο πληθυσμός των παιδιών κάτω των 6 ετών στην Κρήτη δείχνει να μειώνεται τα τελευταία χρόνια (-2%), παρόλα αυτά βρίσκεται σταθερά πάνω από τις 40.000 παιδιά.

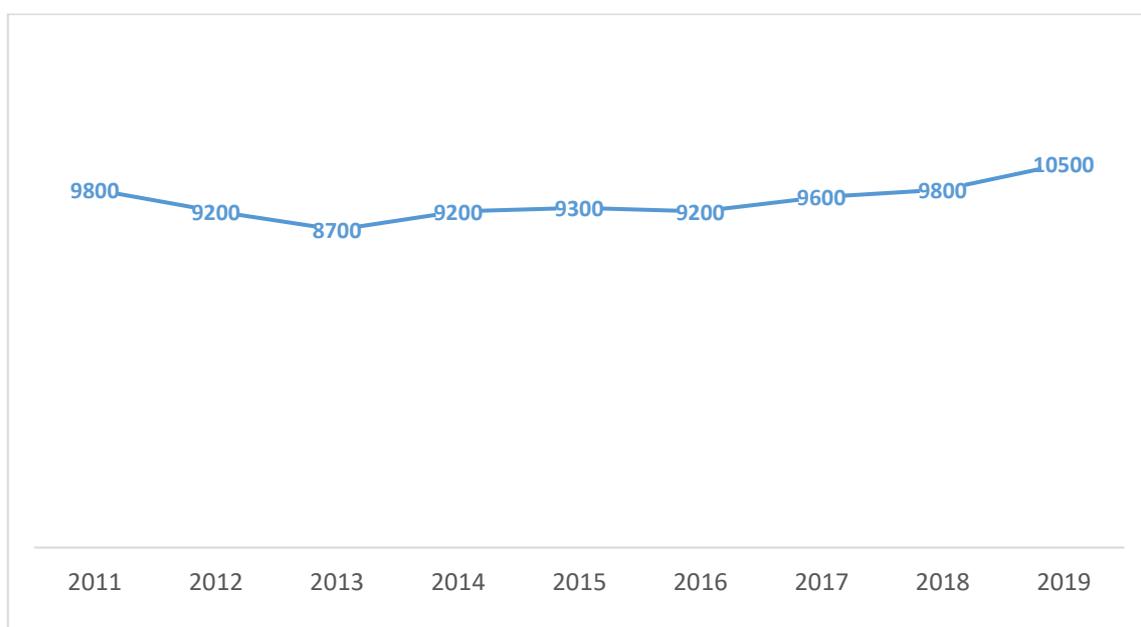
Γράφημα 19 Εξέλιξη του πληθυσμού κάτω των 6 ετών

ΠΗΓΗ: EUROSTAT (2022)

Σε σχέση με το μέσο οικογενειακό εισόδημα τα δεδομένα δείχνουν ότι υπάρχει μια συνεχής αύξηση από τα χρόνια της κρίσης και έπειτα όμως απέχει αρκετά από το ευρωπαϊκό μέσο όρο (20,500€). Μια σημαντική διευκρίνιση που πρέπει να γίνει είναι ότι τα διαθέσιμα στοιχεία δεν λαμβάνουν υπόψιν τις επιπτώσεις της πανδημίας από το 2020 και έπειτα όπως επίσης και το κύμα ακρίβειας και πληθωρισμού του 2022 τα οποία αναμένεται να επηρεάσουν αρνητικά τον οικογενειακό προϋπολογισμό των κατοίκων της περιφέρειας Κρήτης.

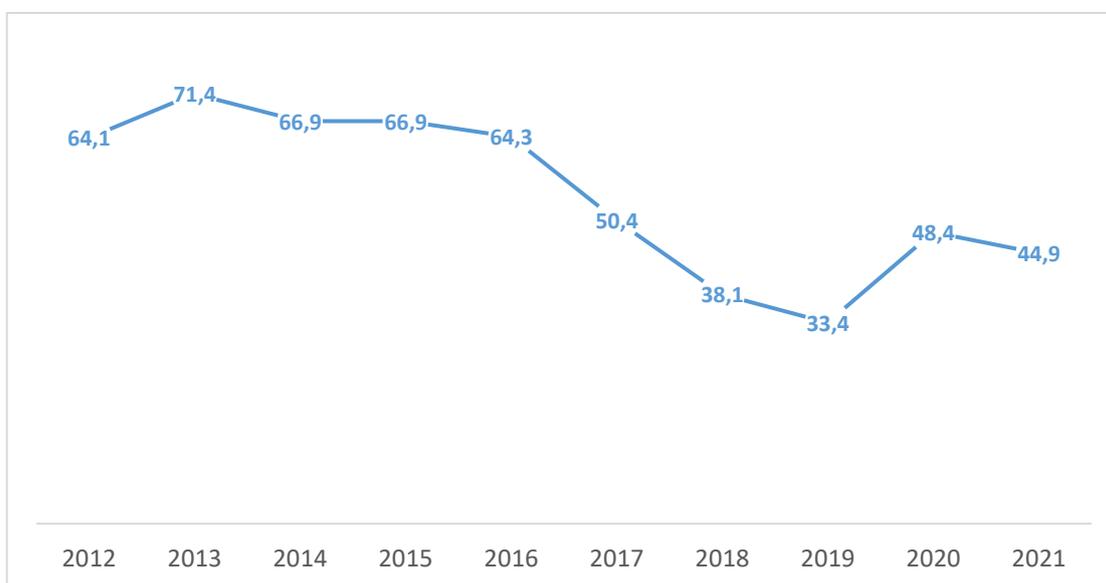
Γράφημα 20 Εξέλιξη μέσου οικογενειακού εισοδήματος

ΠΗΓΗ: EUROSTAT⁴ (2022)

Κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης από το 2010 και έπειτα ο πληθυσμός των ανέργων στην Κρήτη ξεπέρασε τις 70.000. Από το 2015 έως και το 2019 η ανεργία στην Κρήτη μειώνεται διαρκώς (-50%). Όμως η έλευση της πανδημίας το 2020, τα lock down και οι περιορισμοί στις μετακινήσεις θα έχουν ως αποτέλεσμα την εκ νέου αύξηση της ανεργίας. Όπως φαίνεται και στο γράφημα 16 όμοια εικόνα παρουσιάζει και η ανεργία των γυναικών καθώς μειώνεται από το 2015 και έπειτα, ενώ φαίνεται να αυξάνεται κατά την πανδημία. Η μεταβλητότητα της απασχόλησης στην Κρήτη η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό κάνει επιτακτική την ανάγκη εύρεσης λύσεων από πλευράς δημοσίου για να εξασφαλίζεται η δωρεάν φύλαξη και απασχόληση των παιδιών ώστε να μπορούν οι γονείς να εργαστούν ή να αναζητήσουν εργασία απερίσπαστοι.

Γράφημα 21 Εξέλιξη αριθμού ανέργων (σε χιλιάδες)

ΠΗΓΗ: EUROSTAT⁵ (2022)

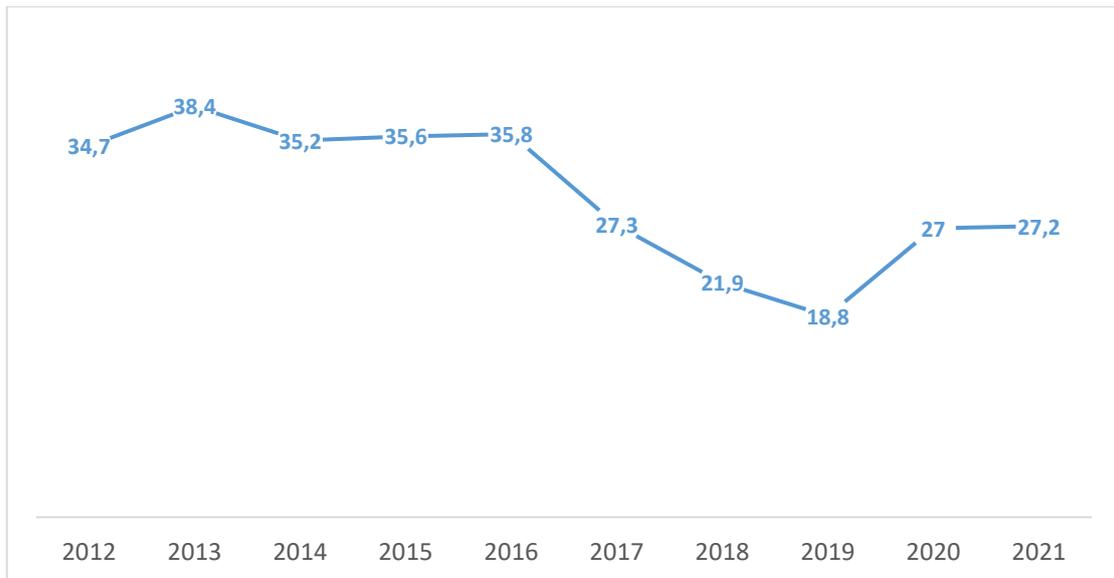
4

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NAMA_10R_2HHINC_custom_3018890/default/table?lang=en

5

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NAMA_10R_2HHINC_custom_3018890/default/table?lang=en

Γράφημα 22 Εξέλιξη αριθμού ανέργων γυναικών (σε χιλιάδες)

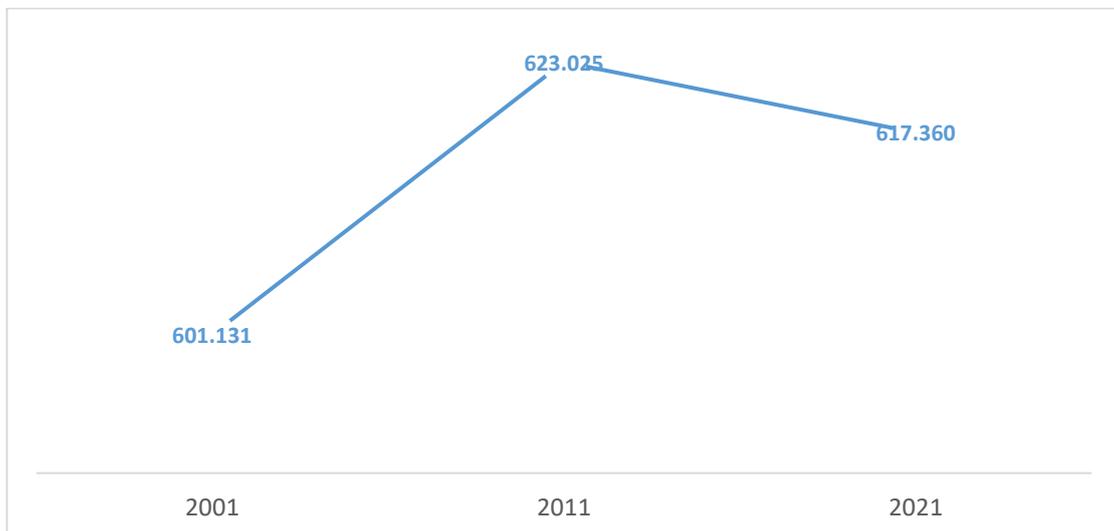

ΠΗΓΗ: EUROSTAT⁶ (2022)

Δημογραφικά στοιχεία – συγκέντρωση πληθυσμού –τάσεις

Σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής 2021 ο πληθυσμός της Κρήτης παρουσιάζει μια μικρή μείωση (0,92%). Εξετάζοντας την μεταβολή του πληθυσμού ανα ΠΕ παρατηρούμε ότι μεγαλύτερη μείωση εμφανίζεται στην ΠΕ Ρεθύμνου ενώ η ΠΕ Λασιθίου είναι η μοναδική όπου ο πληθυσμός αυξήθηκε.

Γράφημα 23 Εξέλιξη πληθυσμού Κρήτης

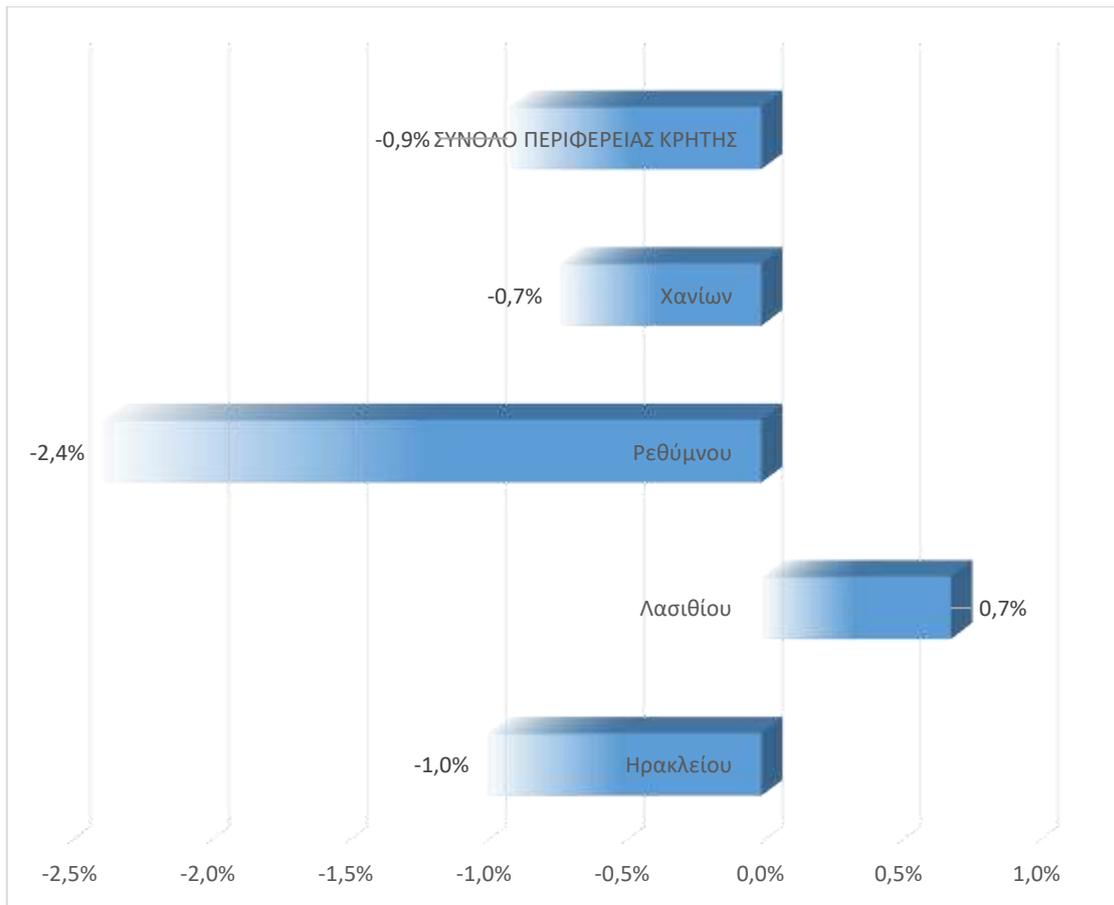

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2022, Απογραφές 2001, 2011, 2021. Επεξεργασία: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης

6

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/LFST_R_LFU3PERS_custom_3019143/default/table?lang=en

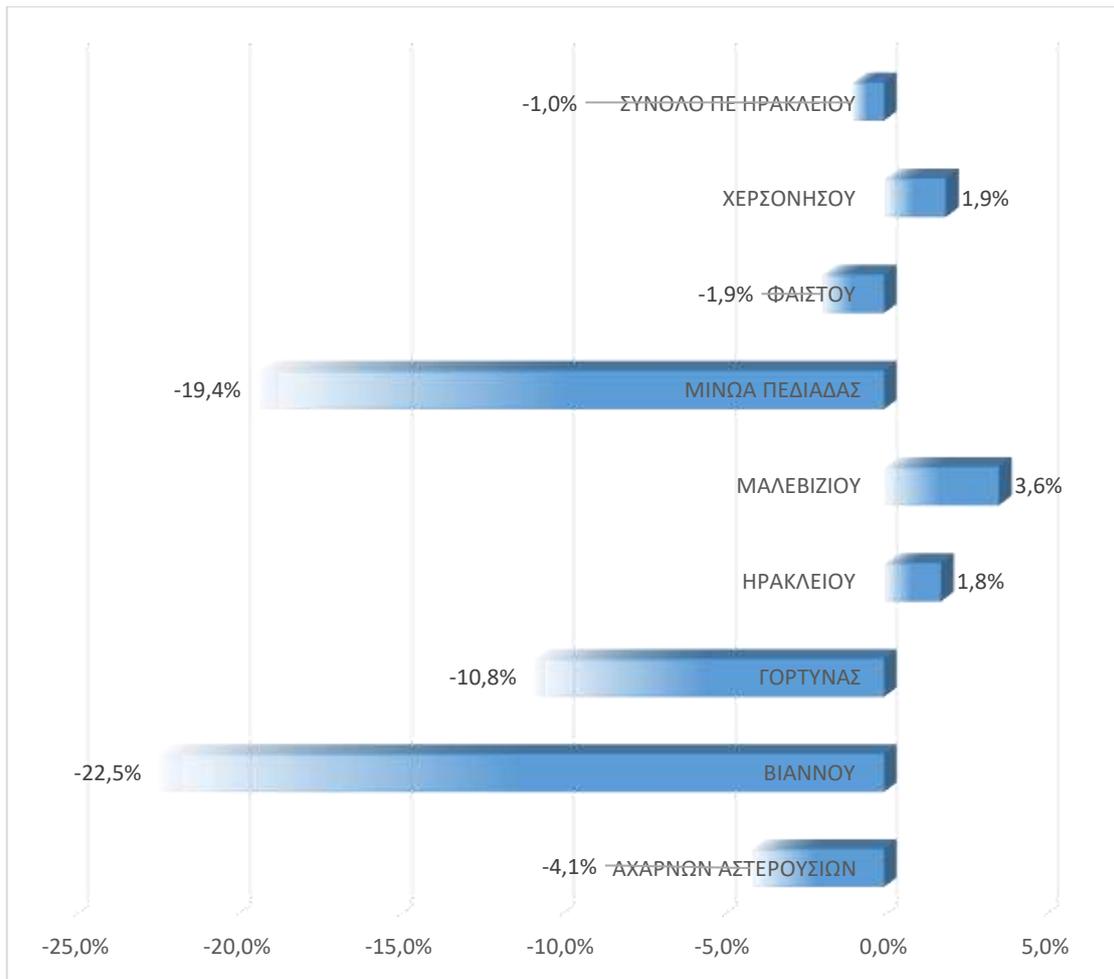
Γράφημα 24 Ποσοστιαία μεταβολή του πληθυσμού της Κρήτης ανά ΠΕ

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2022, Απογραφές 2011 & 2021. Επεξεργασία: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης

Εστιάζοντας στην ΠΕ Ηρακλείου γενικά ο πληθυσμός παρουσιάζει μείωση περίπου 1%. Μεγαλύτερη μείωση του πληθυσμού εμφανίζεται στους Δήμους Βιάννου και Μίνωα Πεδιάδος. Αντίθετα στους δήμους Μαλεβιζίου, Ηρακλείου και Χερσονήσου ο πληθυσμός παρουσιάζει αύξηση (1,8 – 3,6%).

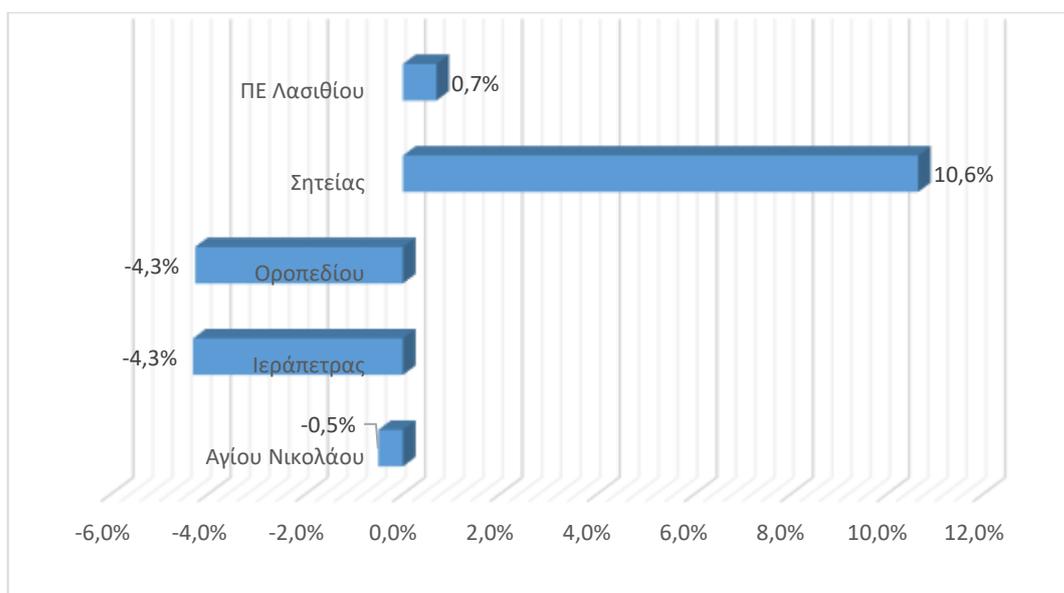
Γράφημα 25 Μεταβολή Πληθυσμού ΠΕ Ηρακλείου ανά Δήμο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2022, Απογραφές 2011 & 2021. Επεξεργασία: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω η ΠΕ Λασιθίου είναι η μοναδική που παρουσιάζεται αύξηση του πληθυσμού η οποία ουσιαστικά οφείλεται στην μεγάλη αύξηση του πληθυσμού στον δήμο Σητείας (+10%). Αντίθετα, τόσο ο δήμος Οροπεδίου όσο και ο δήμος Ιεράπετρας παρουσιάζουν μείωση του πληθυσμού τους (περίπου - 4,5%).

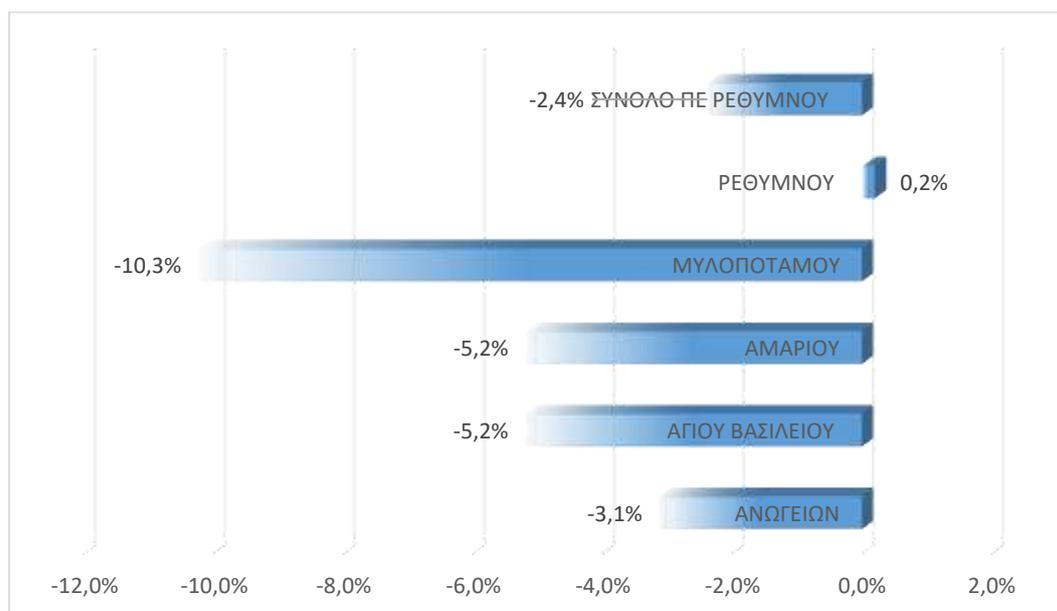
Γράφημα 26 Μεταβολή Πληθυσμού ΠΕ Λασιθίου ανά Δήμο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2022, Απογραφές 2011 & 2021. Επεξεργασία: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης

Η ΠΕ Ρεθύμνου είναι αυτή με την μεγαλύτερη μείωση σε ολόκληρη την Περιφέρεια Κρήτης όπου το γενικό μοτίβο της μείωσης επαναλαμβάνεται σε όλους τους δήμους της ΠΕ με εξαίρεση τον Δήμο Ρεθύμνου όπου παρατηρείται μια μικρή αύξηση (0,2%). Μεγαλύτερη μείωση εμφανίζεται στον Δήμο Μυλοποτάμου ενώ ακολουθούν οι έτεροι ορεινοί δήμοι Αμαρίου και Ανωγείων.

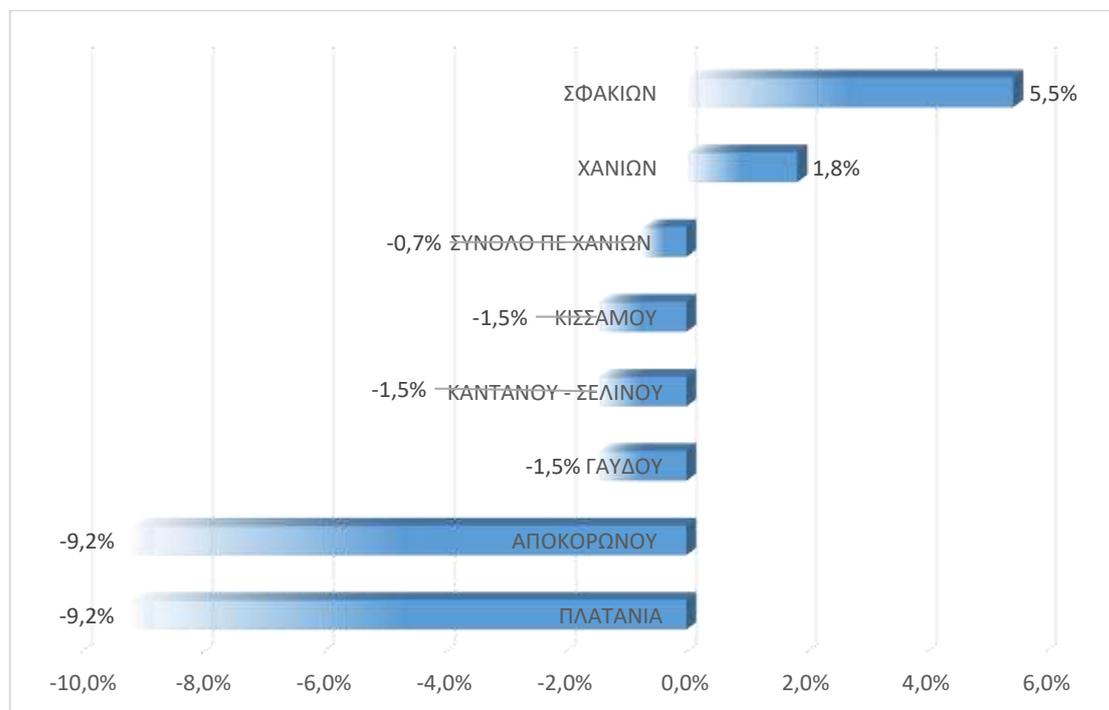
Γράφημα 27 Μεταβολή Πληθυσμού ΠΕ Ρεθύμνου ανά Δήμο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2022, Απογραφές 2011 & 2021. Επεξεργασία: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης

Τέλος η εξέταση της μεταβολής του πληθυσμού στην ΠΕ Χανίων δείχνει ότι μεγάλη μείωση που αγγίζει σχεδόν το 10% παρατηρείται στους δήμους Αποκορώνου και Πλατανιά ενώ σημαντική αύξηση εμφανίζει ο πληθυσμός του Δήμου Σφακίων όπως και του δήμου Χανίων.

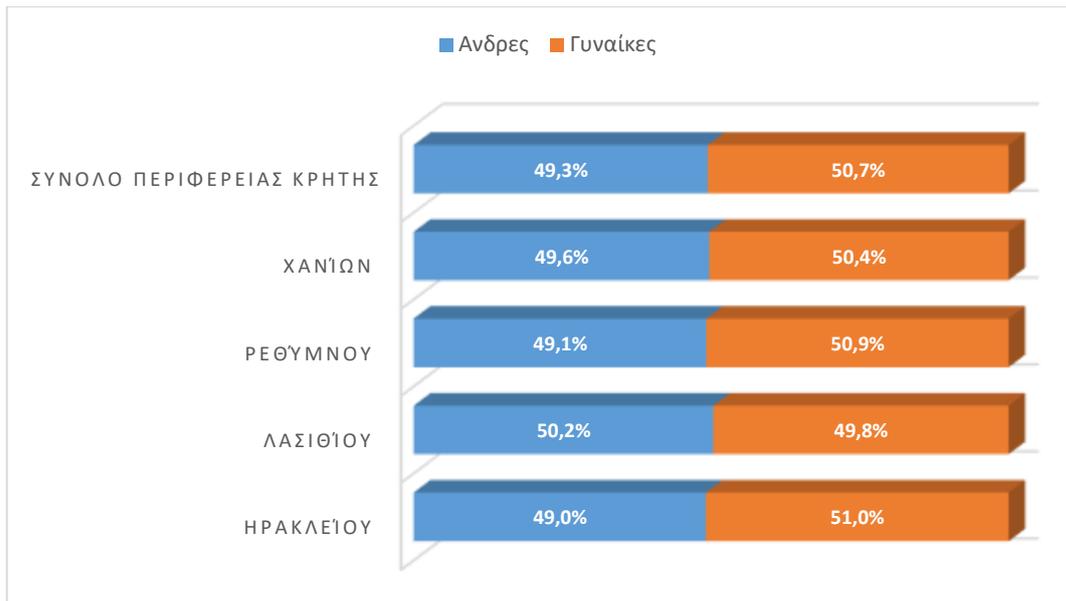
Γράφημα 28 Μεταβολή Πληθυσμού ΠΕ Χανίων ανά Δήμο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2022, Απογραφές 2011 & 2021. Επεξεργασία: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης

Η κατανομή του πληθυσμού ανά φύλο δείχνει ότι σε επίπεδο Κρήτης οι γυναίκες είναι λίγο περισσότερες από τους άνδρες (50.7%). Αυτό το μοτίβο ισχύει σχεδόν σε όλες της Περιφερειακές ενότητες εκτός από αυτή του Λασιθίου όπου οι άνδρες (50.5%) φαίνεται να υπερτερούν των γυναικών.

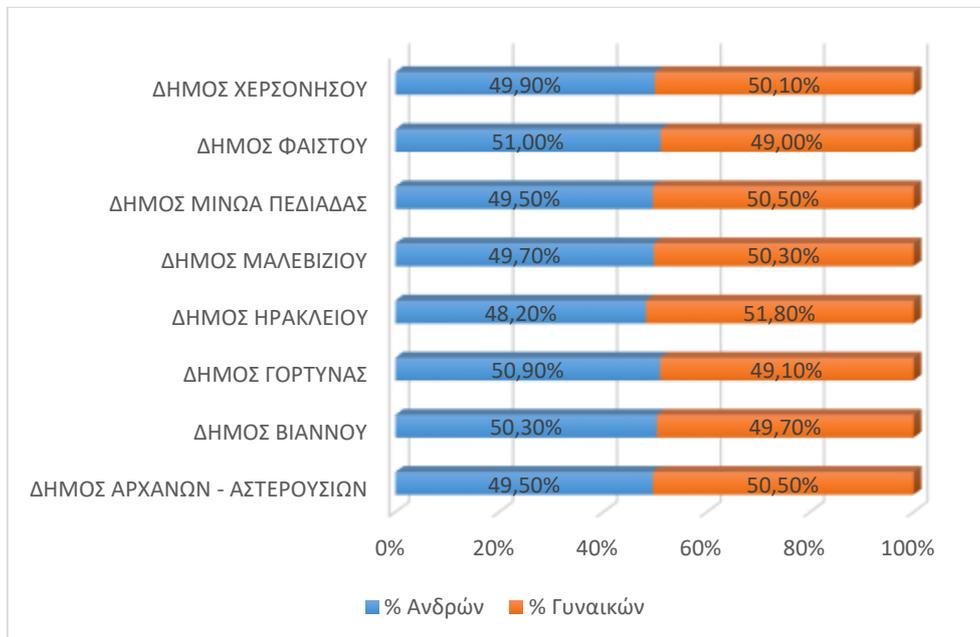
Γράφημα 29 Αναλογία πληθυσμού Κρήτης ανα Φύλο και ΠΕ

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2022, Απογραφή 2021. Επεξεργασία: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης

Εξετάζοντας την κατανομή του φύλου στον πληθυσμό των δήμων της ΠΕ Ηρακλείου παρατηρούμε ότι συνήθως ακολουθείται η γενική τάση της ΠΕ όπου οι γυναίκες είναι περισσότερες από τους άνδρες. Εξάιρεση αποτελούν οι δήμοι Φαιστού, Γόρτυνας και Βιάννου όπου οι άνδρες υπερτερούν των γυναικών.

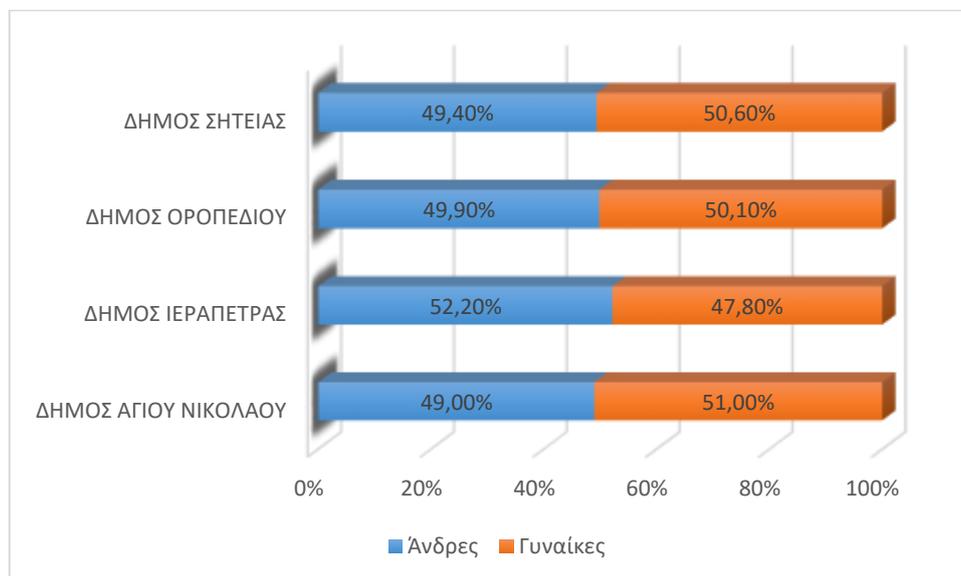
Γράφημα 30 Κατανομή στον πληθυσμό της ΠΕ Ηρακλείου ανα φύλο και δήμο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2022, Απογραφή 2021. Επεξεργασία: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης

Εστιάζοντας στην ΠΕ Λασιθίου παρατηρούμε ότι σε όλους τους δήμους εκτός από τον δήμο Ιεράπετρας οι γυναίκες υπερέρχουν σε αριθμό σε σχέση με τους άνδρες. Παρόλα αυτά πρέπει να αναφερθεί ότι η διαφορά που εμφανίζεται στον δήμο Ιεράπετρας είναι αρκετά μεγάλη.

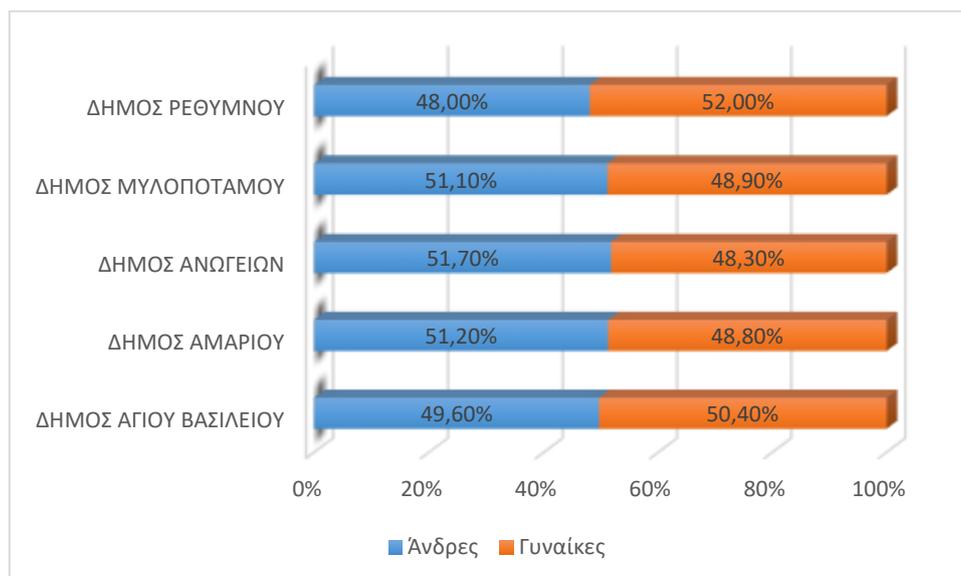
Γράφημα 31 Κατανομή στον πληθυσμό της ΠΕ Λασιθίου ανα φύλο και δήμο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2022, Απογραφή 2021. Επεξεργασία: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης

Σε σχέση με την κατανομή του φύλου στους δήμους της ΠΕ Ρεθύμνου, σε Ρέθυμνο και Άγιο Βασίλειο η γυναίκες είναι περισσότερες από τους άνδρες. Η κατάσταση αντιστρέφεται όταν εξετάζουμε τον πληθυσμό των ορεινών δήμων Αμαρίου, Ανωγείων και Μυλοποτάμου.

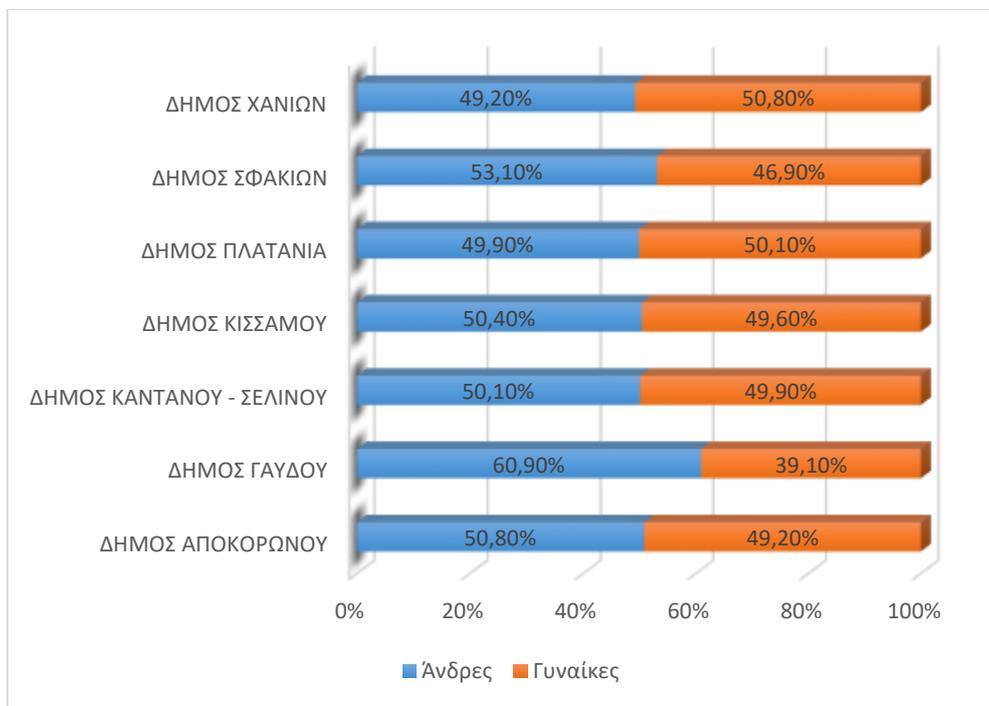
Γράφημα 32 Κατανομή στον πληθυσμό της ΠΕ Ρεθύμνου ανα φύλο και δήμο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2022, Απογραφή 2021. Επεξεργασία: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης

Τέλος τα στοιχεία σε σχέση με τον πληθυσμό της ΠΕ Χανίων δείχνουν ότι την αντίθετη εικόνα σε σχέση με τα όσα επικρατούν στις υπόλοιπες ΠΕ και την Περιφέρεια Κρήτης γενικότερα. Η πλειοψηφία των δήμων έχει περισσότερους άνδρες απ' ότι γυναίκες με μόνες εξαιρέσεις τους δήμους Χανίων και Πλατανιά.

Γράφημα 33 Κατανομή στον πληθυσμό της ΠΕ Χανίων ανα φύλο και δήμο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συνολικά στην Περιφέρεια Κρήτης λειτουργούν 192 Βρεφικοί, Βρεφονηπιακοί και Παιδικοί σταθμοί (Δημόσιοι και Ιδιωτικοί). Σε σχέση με τον φορέα λειτουργία τους, στην μεγάλη τους πλειοψηφία οι δομές αυτές είναι δημόσιες και παρέχονται από τους Δήμους (σε ποσοστό περίπου 59,4%).

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση Δομών Παιδικής Φροντίδας βρίσκεται στα μεγάλα αστικά κέντρα και κυρίως αυτά των Ηρακλείου και Χανίων. Στα αστικά κέντρα, εντοπίζεται και το σύνολο των ιδιωτικών σταθμών παιδικής φροντίδας. Αντίθετα οι αγροτικές και ορεινές περιοχές, όπου ο δείκτης πολλαπλής αποστέρησης είναι υψηλότερος η ανάγκη για παιδική φροντίδα καλύπτεται από τις δημόσιες δομές. Σε αυτές τις περιοχές κάποιοι δήμοι (Σφακίων και Αμαρίου) δεν έχουν καμία δομή παιδικής ή βρεφικής φροντίδας, ενώ μια σειρά άλλων δήμων δεν διαθέτουν καθόλου δομές για την φιλοξενία βρεφών (Βιάννου, Οροπεδίου Λασιθίου, Ανωγείων, Καντάνου – Σελίνου και Κισσάμου).

Αναφορικά με την επάρκεια του προσωπικού, το 76% των δημόσιων δομών παιδικής φροντίδας αναφέρει ότι το υφιστάμενο προσωπικό δεν επαρκεί, με τη μεγαλύτερη ανάγκη να εντοπίζεται στην έλλειψη βρεφονηπιοκόμων (ποσοστό 57%). Παράλληλα αναφέρονται ελλείψεις σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό και σε θέματα κατάρτισης του προσωπικού.

Οι υφιστάμενες δημόσιες δομές παιδικής φροντίδας δεν καλύπτουν τις διαπιστωμένες ανάγκες. Συγκεκριμένα ενώ ο πληθυσμός κάτω των 4ων ετών στην Περιφέρεια Κρήτης

αριθμεί περισσότερα από 27.000 βρέφη και νήπια, οι δημόσιες δομές εξυπηρετούν 5.002 ωφελούμενους, ενώ οι αιτήσεις στις δομές αυτές ανέρχονται στις 9.289 για το έτος 2021.

Αν εξετάσουμε κατά πόσο καλύπτεται ο αριθμός των αιτουμένων για την εξυπηρέτησή τους από τις υφιστάμενες δημόσιες υποδομές, διαπιστώνουμε μια εξαιρετικά μεγάλη υστέρηση σε υποδομές φροντίδας βρεφών (ηλικίας κάτω των 2,5 ετών). Οι αιτήσεις των βρεφών στην περιφέρεια Κρήτης καλύπτονται σε ποσοστό 31,61% και των νηπίων σε ποσοστό 70,06%. Η μεγαλύτερη υστέρηση σε υποδομές φροντίδας βρεφών να παρατηρείται στα μεγάλα αστικά κέντρα Ηρακλείου και Χανίων. Ειδικότερα στην Μητροπολιτική περιοχή του Ηρακλείου, που περιλαμβάνει τους δήμους Ηρακλείου Μαλεβιζίου και Χερσονήσου, το ποσοστό κάλυψης των αιτήσεων για βρέφη κάτω των 2,5 ετών στο δήμο Ηρακλείου φτάνει μόλις στο 22,20% του συνόλου των αιτήσεων, ενώ τα νήπια άνω των 2,5 ετών οι αιτήσεις καλύπτονται σε ποσοστό 51,31%. Στο Δήμο Μαλεβιζίου, τα αντίστοιχα ποσοστά φτάνουν στο 11,8% και στο 73,6% αντίστοιχα για βρέφη και νήπια και τέλος στο Δήμο Χερσονήσου, τα αντίστοιχα ποσοστά κάλυψης των αιτήσεων είναι 27,4% για βρέφη και 67% για νήπια. Στο Δήμο Χανίων τα ποσοστά κάλυψης των αιτήσεων φτάνουν στο 12,3% και 55,9% αντίστοιχα για βρέφη και νήπια. Στην κάλυψη των αναγκών σε φροντίδα βρεφών ακολουθεί ο Δήμος Σητείας με ποσοστό κάλυψης των αιτήσεων σε ποσοστό 36,7% και ο Δήμος Ρεθύμνου με ποσοστό κάλυψης των αιτήσεων 41,45%.

Όσον αφορά στις υφιστάμενες κτιριακές υποδομές, η γενική εικόνα σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης δείχνει ότι περίπου τα δύο τρίτα των κτηρίων είναι σε καλή ή πολύ καλή κατάσταση, το ένα τρίτο σε μέτρια και μόλις το 6% σε κακή κατάσταση, που κυρίως αφορά σε στατικά προβλήματα.

Εστιάζοντας στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των κτηρίων στα οποία στεγάζονται οι δημόσιοι παιδικοί και βρεφικοί σταθμοί στην μεγάλη τους πλειοψηφία (περίπου τα δύο τρίτα των δομών σε επίπεδο Κρήτης) ανήκουν στους δήμους, ενώ στις υπόλοιπες δομές το ιδιοκτησιακό καθεστώς καλύπτεται με χρησιδάνειο – παραχώρηση ή μίσθωση ιδιωτικών κτηρίων.

Από την έρευνα διαπιστώνεται ότι σε επίπεδο Κρήτης, μόλις δύο στους τρεις παιδικούς συμμορφώνονται με το ΠΔ.99/2017.

Τέλος, σε σχέση με την προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης φαίνεται ότι στις μισές δομές περίπου δεν εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα ΑμεΑ.

Από τα παραπάνω διαφαίνεται ότι έμφαση πρέπει να δοθεί στη χρηματοδότηση νέων βρεφικών – βρεφονηπιακών σταθμών στα μεγαλύτερα αστικά κέντρα, αλλά και στους δήμους όπου δεν υπάρχει καμία δομή παιδικής ή βρεφικής φροντίδας, όπως και στη μετεγκατάσταση σε νέα κτίρια για δομές που λειτουργούν σε μισθωμένα ιδιωτικά κτήρια.

Επιπλέον αναδεικνύεται ως εξέχουσας σημασίας, η χρηματοδότηση για την αποκατάσταση των στατικών προβλημάτων των υφιστάμενων ιδιόκτητων υποδομών, την αποκατάσταση της προσβασιμότητας ΑμεΑ, αλλά και της συμμόρφωσης των υφιστάμενων κτιριακών υποδομών με το ΠΔ.99/2017.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (πίνακες, ερωτηματολόγιο)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΔΟΜΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ																															
		ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ							ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ				ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ					ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	ΕΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ					ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ				ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ		
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΝΗΠΙΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΝΗΠΙΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΒΡΕΦΗ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΒΡΕΦΗ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ	ΧΡΗΣΙΔΑΝ ΕΙΟ/ΠΑΡΑ ΧΩΡΗΣΗ	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΣΥΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΟ ΠΔ 99/2017	ΜΕ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΑΜΕΑ	ΠΡΙΝ ΤΟ 1955	1956-1986	1987-ΣΗΜΕΡΑ	ΧΩΡΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΣΕ ΜΙΣΘΩΜΕΝΕΣ Η ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ	ΥΠΑΡΞΗ ΜΕΛΕΤΩΝ	ΥΠΑΡΞΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ			
1	ΠΕ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	51	1579	2592	642	2392	2221	4984	44	5	3	15	14	16	5	45	38	2	10	35	4	955	605	764	142	149	6	7			
		60,92%			26,84%		44,56%		86%	10%	6%	29%	27%	31%	10%	88%	75%	4%	20%	69%	8%	43%	27%	34%	6%	7%					
	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΠΕ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	44,74%	42,77%	49,18%	51,61%	60,79%	45,00%	54,14%	53,99%	37,04%	16,67%	65,22%	28,00%	48,48%	71,43%	61,64%	60,32%	50,00%	45,45%	53,85%	21,05%	58,27%	31,86%	34,17%	63,68%	18,15%					
2	ΠΕ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	15	510	518	320	417	830	935	8,5	2,5	4	5	4	6	0	7	13	1	3	10	3	464	449	898	81	238	3	6			
		98,46%			76,74%		88,77%		57%	17%	27%	33%	27%	40%	0%	47%	87%	0%	20%	67%	20%	56%	54%	108%	10%	29%					
	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΠΕ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	13,16%	13,81%	9,83%	25,72%	10,60%	16,82%	10,16%	10,43%	18,52%	22,22%	21,74%	8,00%	18,18%	0,00%	9,59%	20,63%	25,00%	13,64%	15,38%	15,79%	28,31%	23,64%	40,16%	36,32%	28,99%					
3	ΠΕ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	18	549	588	154	352	703	940	12	4	2	0	15	1	2	13	5	0	5	7	0	155	205	114	0	23	4	4			
		93,37%			43,75%		74,79%		67%	22%	11%	0%	83%	6%	11%	72%	28%	0%	28%	39%	0%	22%	29%	16%	0%	3%					
	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΠΕ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	15,79%	14,87%	11,16%	12,38%	8,95%	14,24%	10,21%	14,72%	29,63%	11,11%	0,00%	30,00%	3,03%	28,57%	17,81%	7,94%	0,00%	22,73%	10,77%	0,00%	9,46%	10,80%	5,10%	0,00%	2,80%					
4	ΠΕ ΧΑΝΙΩΝ	30	1054	1572	128	774	1182	2346	17	2	9	3	17	10	0	8	7	1	4	13	12	65	640	460	0	411	4	0			
		67,05%			16,54%		50,38%		57%	7%	30%	10%	57%	33%	0%	27%	23%	0%	13%	43%	40%	5%	54%	39%	0%	35%					
	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΠΕ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	26,32%	28,55%	29,83%	10,29%	19,67%	23,95%	25,49%	20,86%	14,81%	50,00%	13,04%	34,00%	30,30%	0,00%	10,96%	11,11%	25,00%	18,18%	20,00%	63,16%	3,97%	33,70%	20,57%	0,00%	50,06%					
	ΣΥΝΟΛΟ	114	3692	5270	1244	3935	4936	9205	81,5	13,5	18	23	50	33	7	73	63	4	22	65	19	1639	1899	2236	223	821	17	17			
	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	70,06%			31,61%		53,62%		71,49%	11,84%	15,79%	20,18%	43,86%	28,95%	6,14%	64,04%	55,26%	3,51%	19,30%	57,02%	16,67%	33,21%	38,47%	45,30%	4,52%	16,63%					

ΠΕ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΔΟΜΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΠΕ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ																													
ΠΕ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ								ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ			ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ				ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	ΕΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ					ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ				ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ		
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΝΗΠΙΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΝΗΠΙΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΒΡΕΦΗ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΒΡΕΦΗ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ	ΧΡΗΣΙΔΑΝΕΙΟ/ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΟ ΠΔ 99/2017	ΜΕ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΑΜΕΑ	ΠΡΙΝ ΤΟ 1955	1956-1986	1987-ΣΗΜΕΡΑ	ΧΩΡΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΣΕ ΜΙΣΘΩΜΕΝΕΣ Η ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ	ΥΠΑΡΞΗ ΜΕΛΕΤΩΝ	ΥΠΑΡΞΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ		
1	ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	21	841	1639	380	1712	1221	3351	17	2	2	3	7	9	2	20	15	0	5	14	2	249	337	554	81	113	3	6	
			51,31%		22,20%		36,44%		81%	10%	10%	14%	33%	43%	10%	95%	71%	0%	24%	67%	10%	20%	28%	45%	7%	9%			
2	ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΝΩΝ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	7	125	150	121	145	246	295	6	1	0	4	1	1	1	6	6	0	1	6	0	155	90	16	0	1	0	0	
			83,33%		83,45%		83,39%		86%	14%	0%	57%	14%	14%	14%	86%	86%	0%	14%	86%	0%	63%	37%	7%	0%	0%			
3	ΔΗΜΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ	1	25	25	0	0	25	25	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	25	0	0	0	0	
			100,00%				100,00%		100%	0%	0%	0%	0%	100%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%			
4	ΓΟΡΤΥΝΑΣ	4	56	76	12	21	68	97	4	0	0	0	3	1	0	4	0	1	1	2	0	155	90	16	0	0	0	0	
			73,68%		57,14%		70,10%		100%	0%	0%	0%	75%	25%	0%	100%	0%	2%	25%	50%	0%	228%	132%	24%	0%	0%			
5	ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	6	248	337	34	287	282	624	5	1	0	5	1	0	0	6	6	1	0	5	0	272	14	0	0	35	0	0	
			73,59%		11,85%		45,19%		83%	17%	0%	83%	17%	0%	0%	100%	100%	0%	0%	83%	0%	96%	5%	0%	0%	12%			
6	ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΟΣ	4	91	91	22	41	113	132	4	0	0	0	1	2	0	4	4	0	1	3	0	0	61	98	0	0	1	0	
			100,00%				85,61%		100%	0%	0%	0%	25%	50%	0%	100%	100%	0%	25%	75%	0%	0%	54%	87%	0%	0%			
7	ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΣΤΟΥ	3	40	46	36	51	76	97	3	0	0	0	0	1	2	1	1	0	1	1	1	0	0	15	61	0	1	0	
			86,96%		70,59%		78,35%		100%	0%	0%	0%	0%	33%	67%	33%	33%	0%	33%	33%	33%	0%	0%	20%	80%	0%			
8	ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	5	153	228	37	135	190	363	4	1	1	3	1	1	0	3	5	0	1	3	1	124	13	40	0	0	1	1	
			67,11%		27,41%		52,34%		80%	20%	20%	60%	20%	20%	0%	60%	100%	0%	20%	60%	20%	65%	7%	21%	0%	0%			
	ΣΥΝΟΛΟ	51	1579	2592	642	2392	2221	4984	44	5	3	15	14	16	5	45	38	2	10	35	4	955	605	764	142	149	6	7	
	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ		60,92%		26,84%		44,56%		86,27%	9,80%	5,88%	29,41%	27,45%	31,37%	9,80%	88,24%	74,51%	3,92%	19,61%	68,63%	7,84%	43,00%	27,24%	34,40%	6,39%	6,71%			

ΠΕ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

ΔΟΜΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΠΕ ΛΑΣΙΘΙΟΥ																													
ΠΕ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ								ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ			ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ				ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	ΕΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ					ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ				ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ		
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΝΗΠΙΑΝΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΝΗΠΙΑΝΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΒΡΕΦΗΚΑΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΒΡΕΦΗΚΑΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ	ΧΡΗΣΙΔΑΝΕΙΟ/ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΟ ΠΔ 99/2017	ΜΕ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΑΜΕΣΑ	ΠΡΙΝ ΤΟ 1955	1956-1986	1987-ΣΗΜΕΡΑ	ΧΩΡΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΣΕ ΜΙΣΘΩΜΕΝΕΣ Η ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ	ΥΠΑΡΞΗ ΜΕΛΕΤΩΝ	ΥΠΑΡΞΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ		
1	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	4	174	175	113	143	287	318	3	1	0	3	1	0	0	3	3	0	1	3	2	249	337	554	81	15	3	6	
			99,43%		79,02%		90,25%		75%	25%	0%	75%	25%	0%	0%	75%	75%	0%	25%	75%	50%	87%	117%	193%	28%	5%			
2	ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	7	199	206	189	225	388	431	3	0	4	1	0	6	0	1	6	1	1	4	1	60	0	328	0	223	0	0	
			96,60%		84,00%		90,02%		43%	0%	57%	14%	0%	86%	0%	14%	86%	1%	14%	57%	14%	15%	0%	85%	0%	57%			
3	ΔΗΜΟΣ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	1	22	22	0	0	22	22	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	22	0	0	0	0	0	
			100,00%				100,00%		100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%			
4	ΔΗΜΟΣ ΣΗΤΕΙΑΣ	3	115	115	18	49	133	164	1,5	1,5	0	1	2	0	0	2	3	0	0	3	0	155	90	16	0	0	0	0	
			100,00%		36,73%		81,10%		50%	50%	0%	33%	67%	0%	0%	67%	100%	0%	0%	100%	0%	117%	68%	12%	0%	0%			
	ΣΥΝΟΛΟ	15	510	518	320	417	830	935	8,5	2,5	4	5	4	6	0	7	13	1	3	10	3	464	449	898	81	238	3	6	
	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ		98,46%		76,74%		88,77%		56,67%	16,67%	26,67%	33,33%	26,67%	40,00%	0,00%	46,67%	86,67%	6,67%	20,00%	66,67%	20,00%	55,90%	54,10%	108,19%	9,76%	28,67%			

ΠΕ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

ΔΟΜΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΠΕ ΡΕΘΥΜΝΟΥ																												
ΠΕ ΛΑΣΙΟΙΟΥ	ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ						ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ			ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ				ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	ΕΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ				ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ				ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ				
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΩ ΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΝΗΠΙΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΒΡΕΦΗ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΒΡΕΦΗ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 2,5 ΕΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ	ΧΡΗΣΙΔΑ ΝΕΙΟΠΑ ΡΑΧΩΡΗΣ Η	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΟ ΠΔ 99/2017	ΜΕ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΑΜΕΑ	ΠΡΙΝ ΤΟ 1955	1956- 1986	1987- ΣΗΜΕΡΑ	ΧΩΡΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΣΕ ΜΙΣΘΩΜΕΝΕΣ Η ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ	ΥΠΑΡΞΗ ΜΕΛΕΤΩΝ	ΥΠΑΡΞΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ	
1	ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	1	23	23	0	0	23	23	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	23	0	0	0	23	1	1
			100,00%		0,00%		100,00%		0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%			
2	ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΙΟΥ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
			0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%			
3	ΔΗΜΟΣ ΑΝΩΓΕΙΩΝ	1	31	31	0	0	31	31	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	31	0	0	0	0	0	
			100,00%		0,00%		100,00%		100%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%			
4	ΔΗΜΟΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑ ΜΟΥ	6	148	156	40	77	188	233	4	0	2	0	4	0	2	4	3	0	2	4	0	155	90	16	0	0	0	2
			94,87%		51,95%		80,69%		67%	0%	33%	0%	67%	0%	33%	67%	50%	0%	33%	67%	0%	82%	48%	9%	0%	0%		
5	ΔΗΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	10	347	378	114	275	461	653	7	3	0	0	9	1	0	7	1	0	1	3	0	0	61	98	0	0	3	1
			91,80%		41,45%		70,60%		70%	30%	0%	0%	90%	10%	0%	70%	10%	0%	10%	30%	0%	0%	13%	21%	0%	0%		
	ΣΥΝΟΛΟ	18	549	588	154	352	703	940	12	4	2	0	15	1	2	13	5	0	5	7	0	155	205	114	0	23	4	4
	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ		93,37%		43,75%		74,79%		66,67%	22,22%	11,11%	0,00%	83,33%	5,56%	11,11%	72,22%	27,78%	0,00%	27,78%	38,89%	0,00%	22,05%	29,16%	16,22%	0,00%	3,27%		

ΠΕ ΧΑΝΙΩΝ

ΔΟΜΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΠΕ ΧΑΝΙΩΝ																													
ΠΕ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ								ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ			ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ				ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	ΕΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ					ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ				ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ		
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΝΗΠΙΑΝΩ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΗΠΙΑΝΩ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΒΡΕΦΗΚΑΤΩ 2,5 ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ Ν ΒΡΕΦΗΚΑΤΩ 2,5 ΕΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ	ΧΡΗΣΙΔΑΝΕΙΟ/ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΠΟΛΥΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΟ ΠΔ 99/2017	ΜΕ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΑΜΕΑ	ΠΡΙΝ ΤΟ 1955	1956-1986	1987-ΣΗΜΕΡΑ	ΧΩΡΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΟΛΥΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΣΕ ΜΙΣΘΩΜΕΝΕΣ Η ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ	ΥΠΑΡΕΧ ΜΕΛΕΤΩΝ	ΥΠΑΡΕΧ Η ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ		
1	ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	5	119	151	12	20	131	171	1	0	4	1	4	0	0	2	1	0	0	2	3	12	119	0	0	103	0	0	
			78,81%		60,00%		76,61%		20%	0%	80%	20%	80%	0%	0%	40%	20%	0%	0%	40%	60%	9%	91%	0%	0%	79%			
2	ΔΗΜΟΣ ΚΑΝΤΑΝΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ	3	64	70	0	0	64	70	3	0	0	0	1	2	0	0	1	0	0	3	0	0	28	36	0	0	3	0	
			91,43%		0,00%		91,43%		100%	0%	0%	0%	33%	67%	0%	0%	33%	0%	0%	100%	0%	0%	44%	56%	0%	0%			
3	ΔΗΜΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ	3	129	130	0	0	129	130	3	0	0	0	3	0	0	0	2	0	0	3	0	0	129	0	0	0	0	0	
			99,23%				99,23%		100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	67%	0%	0%	100%	0%	0%	100%	0%	0%	0%			
4	ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΑ	4	136	136	28	38	164	174	0	0	4	1	3	0	0	4	0	1	1	2	0	53	94	0	0	164	0	0	
			100,00%		73,68%		94,25%		0%	0%	100%	25%	75%	0%	0%	100%	0%	1%	25%	50%	0%	32%	57%	0%	0%	100%			
5	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	15	606	1085	88	716	694	1801	10	2	1	1	6	8	0	2	3	0	3	3	9	0	399	295	0	144	1	0	
			55,85%				38,53%		67%	13%	7%	7%	40%	53%	0%	13%	20%	0%	20%	20%	60%	0%	57%	43%	0%	21%			
	ΣΥΝΟΛΟ	30	1054	1572	128	774	1182	2346	17	2	9	3	17	10	0	8	7	1	4	13	12	65	640	460	0	411	4	0	
	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ		67,05%		16,54%		50,38%		56,67%	6,67%	30,00%	10,00%	56,67%	33,33%	0,00%	26,67%	23,33%	3,33%	13,33%	43,33%	40,00%	5,50%	54,15%	38,92%	0,00%	34,77%			

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΡΗΤΗ»**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

***ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ***

Ηράκλειο, Ιούλιος 2022

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΚΟΠΟΣ

Το παρόν Ερωτηματολόγιο απευθύνεται στους Δήμους της Περιφέρειας Κρήτης. Σκοπός του ερωτηματολογίου είναι να αποτυπώσει την παρούσα κατάσταση των αναγκών και των κτιριακών υποδομών όλων των Δομών Παιδικής Φροντίδας στο σύνολο της Περιφέρειας Κρήτης

Η χαρτογράφηση αυτή θα υποστηρίξει τον προγραμματισμό δράσεων αναβάθμισης – συμπλήρωσης των Δομών Παιδικής Φροντίδας στο πλαίσιο του Προγράμματος «Κρήτη 2021-2027».

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ

Το ερωτηματολόγιο επισυνάπτεται σε χωριστό αρχείο. Συνοδεύεται από κενούς πίνακες (χωρίς διευκρινήσεις) οι οποίοι θα πρέπει να συμπληρωθούν.

Από κάθε Δήμο ζητείται να συμπληρωθούν 2 πίνακες:

1. Ο **Πίνακας 1** με τα στοιχεία των υπευθύνων και των στελεχών του Δήμου που συνεργάστηκαν για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου καθώς και τα στοιχεία επικοινωνίας ενός υπεύθυνου από κάθε δήμο που γνωρίζει τα στοιχεία που δόθηκαν και μπορεί να δώσει εάν χρειαστεί διευκρινίσεις.
2. Ο **Πίνακας 2** που αφορά την ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ (βρεφικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί)

Σε κάθε πίνακα προστίθενται όσες γραμμές απαιτούνται για την καταγραφή **ΟΛΩΝ** των Δομών Παιδικής Φροντίδας του Δήμου. Οι πίνακες θα συμπληρωθούν ηλεκτρονικά και θα υποβληθούν με email το αργότερο έως **12-08-2022** στο email : giatromanolaki@mou.gr

Υπεύθυνος επικοινωνίας για διευκρινίσεις : **Μαρία Γιατρομανωλάκη, τηλ. 2813 404531**

Πιν1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ – ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΑΝ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	<i>Δήμος – Διεύθυνση Τμήμα</i>
Στελέχη που Συνεργάστηκαν	<i>1. (Όνοματεπώνυμο – Ιδιότητα) 2. (Όνοματεπώνυμο – Ιδιότητα) 3. (Όνοματεπώνυμο – Ιδιότητα)</i>
Υπεύθυνος επικοινωνίας	<i>(Όνοματεπώνυμο – Ιδιότητα) τηλέφωνο Fax email</i>
ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ	<i>(Γενικός Γραμματέας–Όνοματεπώνυμο) (Συναρμόδιος Αντιδήμαρχος–Όνοματεπώνυμο) (Συναρμόδιος Αντιδήμαρχος–Όνοματεπώνυμο)</i>
Ημερομηνία Συμπλήρωσης	

Πιν2. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ .....

α/α	Μονάδα παιδικής φροντίδας	Θέση (Διεύθυνση)	Άδεια λειτουργίας ⁷	Λειτουργία δομής σήμερα ⁸				Κτιριακές εγκαταστάσεις						Προγραμματισμός		Παρατηρήσεις ⁹	
				Αριθμός ωφελούμενων (νήπια άνω των 2,5 ετών)	Αριθμός αιτήσεων (νήπια άνω των 2,5 ετών)	Αριθμός ωφελούμενων (βρέφη κάτω των 2,5 ετών)	Αριθμός αιτήσεων (βρέφη κάτω των 2,5 ετών)	Ιδιοκτησία κώ ¹⁰	Έτος κατασκευής / έτος κατασκευής ή προσθήκης ¹¹	Κατάσταση κύριας κτιριακής δομής ¹²	Στοιχεία νομιμότητας του κτηρίου ¹³	Πρόσβαση ΑΜΕΑ ¹⁴	Συμμόρφωση με το ΠΔ 99/2017 ¹⁵	Σχετικές μελέτες ¹⁶	Υπαρξη ιδιόκτητου οικοπέδου ¹⁷		

⁷ Αναφέρατε την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του βρεφονηπιακού σταθμού.

⁸ Αναφέρατε τον αριθμό των νηπίων και βρεφών τόσο όσον αφορά στις ανάγκες (αριθμός αιτήσεων) αλλά και τον αριθμό που εξυπηρετεί (αριθμός ωφελούμενων)

⁹ Αναφέρατε τις ελλείψεις κτιριακών εγκαταστάσεων όσον αφορά στη συμμόρφωση με το ΠΔ 99/2017 ή οτιδήποτε άλλο θεωρείτε χρήσιμο να επικοινωνήσετε και στοιχεία που εκτιμάτε ότι περιγράφουν πληρέστερα την κατάσταση

¹⁰ Αναφέρατε εάν το κτήριο που φιλοξενεί τη δομή, είναι **ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ, ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΟ** ή **ΜΕΙΚΤΟ**

¹¹ Αναφέρατε **ΚΥΡΙΩΣ ΚΤΙΡΙΟ** και το έτος κατασκευής και εφόσον υπάρχει **ΠΡΟΣΘΗΚΗ** και το έτος κατασκευής

¹² Αναφέρατε: **ΚΑΚΗ**: μόνο στην περίπτωση που έχουν διαπιστωθεί στατικά προβλήματα
ΜΕΤΡΙΑ: κατασκευή χωρίς στατικά προβλήματα αλλά με σοβαρές ή επικίνδυνες φθορές, ελλείψεις υγραμονώσεων, θερμομονώσεων, κατεστραμμένα κουφώματα ή οτιδήποτε άλλο που δυσχεραίνει σοβαρά τη λειτουργία του σχολείου
ΚΑΛΗ: σχετικά νέα κτιριακή δομή ή πρόσφατα επισκευασμένη /ανακαινισμένη ή χωρίς σημαντικά κτιριακά προβλήματα
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ: νέα κτιριακή δομή σε πολύ καλή κατάσταση.

¹³ Αναφέρατε τον αριθμό οικοδομικής άδειας/οικοδομική άδεια προσθήκης εφόσον υπάρχει, νομιμοποίηση ή τακτοποίηση. Εάν δεν είναι νομίμως υφιστάμενο το κτήριο αναφέρατε: **ΟΧΙ**

¹⁴ Αναφέρατε εάν οι κτιριακές εγκαταστάσεις είναι προσβάσιμες για **ΑΜΕΑ**, με **ΝΑΙ** ή **ΟΧΙ**

¹⁵ Αναφέρατε εάν οι κτιριακές εγκαταστάσεις πληρούν τις προδιαγραφές του ΠΔ 99/2017, με **ΝΑΙ** ή **ΟΧΙ** (εάν ΔΕΝ τις πληρούν να αναφερθούν στις Παρατηρήσεις οι ελλείψεις κατά προτίμηση κωδικοποιημένα, πχ. Ελλείψεις σε : ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΧΩΡΩΝ, ΔΑΠΕΔΑ, ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑ κλπ

¹⁶ Αναφέρατε εάν υπάρχουν μελέτες η εάν εκπονούνται μελέτες στο Δήμο σας σχετικές με νέες εγκαταστάσεις ή αναβάθμιση υφισταμένων. Μπορείτε να αναφέρετε **ΝΕΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ, ή ΒΡΕΦΙΚΟΣ ή ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ**, μελέτη: **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ** ή **ΥΠΟ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ**. Σε περίπτωση που πρόκειται για μελέτη Νέου Βρεφονηπιακού σταθμού θα καταλάβει νέα σειρά στον πίνακα. Στην περίπτωση μελέτης αναβάθμισης υφισταμένου, να συμπληρωθεί στην σειρά που γίνεται αναφορά σε αυτόν.

¹⁷ Αναφέρατε εάν υπάρχει ιδιόκτητο οικόπεδο στον Δήμο σας για την ανέγερση νέας κτιριακής δομής βρεφικού ή βρεφονηπιακού σταθμού, με **ΝΑΙ** ή **ΟΧΙ**